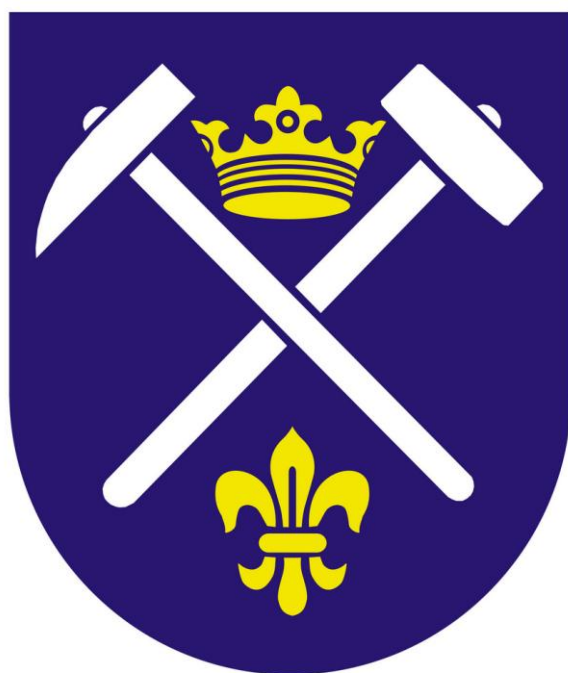

Komunitný plán sociálnych služieb
Mesta Nová Baňa
na roky 2019 - 2023

Február 2019

Obsah

Úvod.....	4
1. Komunitné plánovanie sociálnych služieb.....	5
1.1. Sociálna komunita.....	6
1.2 Komunitný plán sociálnych služieb.	6
1.3 Účastníci komunitného plánu sociálnych služieb	7
1.4 Úloha mesta v procese tvorby a realizácie KSS.....	8
1.5. Účastníci procesu komunitného plánovania	8
1.6. Princípy komunitného plánovania	9
1.7 Priebeh spracovania KPSS mesta Nová Baňa na roky 2019 – 2023.....	9
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	12
2.1 Základný popis územia	12
2.2 Kultúra, umenie a šport.....	13
2.3 Rozvoj cestovného ruchu.....	15
2.4 Kultúrno-historické pamiatky	16
2.5 Cestovný ruch v mikropriestore mesta.....	18
2.6 Trendy vývoja v hospodárskej sfére	18
2.7 Zariadenia poskytujúce zdravotnú a sociálnu starostlivosť	20
2.8 Sociodemografická analýza	20
2.9 Veková štruktúra obyvateľstva	22
2.10. Analýza požiadaviek prijímateľov a požiadaviek ďalších obyvateľov na rozvoj sociálnych služieb.....	25
2.10.1. Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu.....	28
2.11 Školy a školské zariadenia v meste Nová Baňa.....	39
2.11.1 Zriadené mestom Nová Baňa.....	39
2.11.2 Ostatné vzdelávacie a výchovné zariadenia na území mesta.....	42
2.13 Domový a bytový fond	43
2.14 Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb	45
2.14.1 Prehľad poskytovaných sociálnych služieb na území mesta Nová Baňa.....	45
2.15 Sociálna charakteristika obyvateľstva.....	55
2.15.1 Rodinné prídavky – osobitný príjemca	55
2.15.2 Pomoc v hmotnej a sociálnej núdzi.....	55
3. Strategická časť.....	57
3.1. SWOT analýzy a definovanie priorít	57
4. Stratégia rozvoja sociálnych služieb v meste Nová Baňa.....	63

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nová Baňa

4.1. URČENIE CIEĽOV A PRIORÍT ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A ČASOVÝ PLÁN REALIZÁCIE.....	64
4.2 . ZÁVER A SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	71
Záver z procesu komunitného plánovania sociálnych služieb	71

Úvod

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nová Baňa na roky 2019 -2023 je výsledkom analýzy existujúceho stavu sociálnych služieb, ako aj analýzy sociologických a demografických údajov v meste Nová Baňa. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ostatných obyvateľov mesta bola vypracovaná na základe prieskumu vo forme dotazníkov v jednotlivých skupinách prijímateľov sociálnych služieb a ostatných obyvateľov mesta a to podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb. Výsledkom tohto procesu je určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v meste Nová Baňa na obdobie rokov 2019-2023. Dostáva sa Vám do rúk strategický dokument, na príprave ktorého sa podieľali jednotliví členovia pracovnej skupiny. Jej členmi boli poslanci MsZ Nová Baňa, zástupcovia MŠ v Novej Bani, zástupcovia ZŠ v Novej Bani, zástupcovia stredných škôl v Novej Bani, v Novej Bani, zástupcovia a riaditelia poskytovateľov sociálnych služieb, riaditeľ Úradu práce pracovisko Nová Baňa a pracovníci mestského úradu. Vďaka komunitnému plánu sa bude dať adresnejšie a efektívnejšie využívať financie mestského rozpočtu pre skvalitnenie sociálnych služieb tam, kde je to potrebné a dôležité. Dokument je podkladom nielen pre odborníkov, ale pre všetkých obyvateľov mesta. Zámerom samosprávy je vytvoriť podmienky pre fungovanie systému sociálnych služieb, ktorý bude poskytovať kvalitné a dostupné služby pre občanov. Sociálne služby sú nástrojom sociálnej pomoci a predstavujú špeciálne aktivity pomáhajúce riešiť hmotnú a sociálnu núdzu občanov. Celý systém sociálnych služieb by mal byť flexibilný, zameraný na klienta a jeho potreby. Systém je potrebné orientovať na poskytovanie sociálnych služieb v primeranej kvalite a rozsahu pre všetky sociálne kategórie. Sociálne služby majú pre občana zmysel iba ak sú dostupné, a to z hľadiska:

- financií (podiel občana na úhrade nákladov)
- miesta (služba pre občana v mieste bydliska)
- času (od vzniku potreby služby, cez jej posúdenie, priznanie až k jej využitiu).

V súvislosti s obmedzenými možnosťami verejného rozpočtu pre oblasť sociálnych služieb bude potrebné zabezpečiť financie z viacerých zdrojov. Prínosom bude tiež prepojenie inštitucionálnych a terénnych služieb. Terénne služby sú pre samosprávu výhodné nielen z hľadiska finančného, sú spoločensky vhodnejšie, nakoľko sú klientom poskytované v ich prirodzenom domácom prostredí.

1. Komunitné plánovanie sociálnych služieb

Termín komunita sa používa v rôznych významoch. Ide o skupinu ľudí, ktorých zoskupuje geografický, politický, sociálny alebo ekonomický spoločný aspekt.

Komunitné plánovanie je jedna zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Jej obsahom je absorbovať názory celej komunity/mesta, ktoré umožnia spracovať podkladové materiály pre rôzne oblasti verejného života. Ide o proces, ktorý pomáha v spolupráci s komunitou na plánovaní a poskytovaní lepších a kvalitnejších služieb, ktoré budú znamenať skutočný prínos a zmenu v životoch ľudí.

Mesto Nová Baňa v súlade so zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vypracovalo Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nová Baňa na roky 2019-2023. Obec alebo mesto komunitný plán spracováva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb, pričom v ňom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode. Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nová Baňa pozostáva zo štyroch hlavných kapitol.

Prvá kapitola vymedzuje teóriu základných pojmov, ktoré sa týkajú komunitného plánovania sociálnych služieb. Opisuje priebeh tvorby komunitného plánu v meste Nová Baňa – sociálne služby, charakteristika, účastníci, legislatíva, strategické dokumenty v oblasti sociálnych služieb.

Druhá kapitola je analytická ktorá opisuje prostredie mesta Nová Baňa, demografiu sociálne služby, školské zariadenia. Vymedzuje základné prostredie, ktoré je dôležité pri spracovaní komunitného plánu sociálnych služieb.

Tretia kapitola sa venuje SWOT analýze a sú v nej podrobne rozobraté jednotlivé problémy sociálnych služieb v meste Nová Baňa.

Štvrtá kapitola obsahu stratégiu rozvoja sociálnych služieb v meste Nová Baňa.

V poslednej kapitole je venovaný priestor komplexnému zhrnutiu problematiky sociálnych služieb na území mesta Nová Baňa.

1.1. Sociálna komunita

Sociálna komunita predstavuje skupinu osôb, ktoré majú spoločné sociálne znaky. Jedná sa teda o skupiny ľudí, ktoré môžu byť organizované, ale aj neorganizované, majú spoločné problémy, hodnoty a záujmy a sú schopní dohodnúť sa na spoločnom riešení

1.2 Komunitný plán sociálnych služieb.

Hlavným nástrojom komunitného plánovania je komunitný plán sociálnych služieb, ktorý stanovuje krátkodobé ciele a priority a smeruje k dosiahnutiu dlhodobej vízie rozvoja sociálnych služieb v regióne. Jeho náplňou je identifikovať sociálne problémy mesta a zvoliť stratégiu ich riešenia so zreteľom na klienta, poskytovateľov služieb, technickej vybavenosti a pod. Výsledkom je strategický dokument, ktorý reflektuje potreby a kapacitu komunity, snaží sa aktívne zapájať čo najväčší počet obyvateľov do jeho tvorby, čo prispieva k pocitu väčšej demokracie na lokálnej úrovni a teda napĺňa cieľ rozširovania a skvalitňovania poskytovania sociálnych služieb v meste.

Na základe zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, §83 ods. 2 „Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb. Ukladá mestám a obciam vypracovať a schváliť komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.“

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje podľa zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, podľa § 83 ods. 5

- a) analýzu poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,
- b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,
- c) analýzu demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,
- d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín, vrátane kvantifikácie potrebnej kapacity týchto služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,
- e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb s určením kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity tak, aby boli vytvorené podmienky na zabezpečenie dostupnosti sociálnej

služby pre obyvateľov obce a vyššieho územného celku, ktorí sú odkázaní na sociálnu službu, vrátane určenia finančných podmienok, personálnych podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok, ktoré vytvára obec, vyšší územný celok a zapojené subjekty na tvorbu a realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb,

f) spôsob každoročného vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb,

g) podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

1.3 Účastníci komunitného plánu sociálnych služieb

Na trhu sociálnych služieb sa podieľajú traja aktéri: – užívateľ sociálnej služby, poskytovateľ sociálnej služby a objednávateľ sociálnej služby. Tieto tri skupiny sa sústavne a priebežne schádzajú a rokujú spolu o dohode, ako čo najlepšie naplniť predstavy a požiadavky každého z nich.

Užívateľ sociálnej služby je každý ten , ktorý služby prijíma, prijímal ich v minulosti, alebo mu budú poskytnuté v budúcnosti. Je to teda každý občan, ktorý k naplneniu svojich potrieb a predstáv potrebuje pomoc sociálnych služieb. Užívateľom sa v priebehu svojho života môže stať každý občan.

Cieľové skupiny:

každý užívateľ sociálnej služby patrí v rámci komunitného plánu sociálnych služieb do niektorej z nasledovných 5 cieľových skupín:

- rodiny s deťmi a mládežou
- seniori
- osoby so zdravotným postihnutím
- osoby v obtiažnych životných situáciách
- osoby v marginalizovaných komunitách.

Poskytovateľ sociálnej služby je obec, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, právnická osoba zriadená vyšším územným celkom alebo založená vyšším územným celkom (ďalej len „verejný poskytovateľ sociálnej služby“) a iná osoba (ďalej len „neverejný poskytovateľ sociálnej služby), ktorá spĺňa podmienky pre poskytovanie sociálnej služby určené zákonom o sociálnych službách.

Objednávateľom sociálnych služieb je ten, ktorý za služby platí, zriaďuje, objednáva, organizuje a zabezpečuje na ňu výberové konanie, predovšetkým štátna správa, samospráva, voľbami poverení zástupcovia, ale aj mimovládne organizácie alebo agentúry. Všetky tri strany majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti, najmä v oblasti rozhodovania a finálnej podoby komunitného plánu.

Správna práca s informáciami zabezpečí rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastňujú a garantuje odovzdávanie informácií verejnosti. Pravidelné sprostredkovávanie informácií je zárukou spätnej väzby, pripomienok a podnetov zo strany všetkých účastníkov. Priebeh spracovávania komunitného plánu (KP) je rovnako dôležitý ako výsledný dokument . Proces KP ja založený na vyhľadávaní, zapájani a diskusii rôznych ľudí, čo zabezpečuje, že navrhovaný systém sociálnych služieb je jedinečný, neopakovateľný a plne

zodpovedá miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom. Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce a dobre fungujúca spolupráca medzi všetkými účastníkmi KP prináša kvalitnejšiu ponuku sociálnych služieb. Výsledkom KP je vždy kompromisné riešenie medzi tým, čo chceme a tým, čo máme k dispozícii. Dôležitú úlohu zohráva dohoda, ktorá vymedzuje kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov KP podieľať.

1.4 Úloha mesta v procese tvorby a realizácie KSS

Zákon o sociálnych službách ukladá mestám vytvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, vytvárať podmienky na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

V zmysle už spomínaného zákona je úlohou samosprávy vypracovať komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi sociálnych služieb a prijímateľmi sociálnych služieb na území mesta. Mesto vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby občanov v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území mesta. Mesto určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie. Mesto je povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

1.5 Účastníci procesu komunitného plánovania

Princíp komunitného plánovania predpokladá zapojenie a úzku spoluprácu 3 subjektov: zadávateľa (subjekt verejnej správy ten, kto je zodpovedný za zabezpečenie komunitných služieb, ktoré zodpovedajú miestnym potrebám - v našom prípade mesto Nová Baňa, poskytovateľov (subjekt poskytujúci sociálne služby - na základe podmienok stanovených zákonom požadované služby ponúka a realizuje napr. fyzická osoba, neštátna nezisková organizácia, organizácia zriadená mestom, krajom alebo štátom, občianske združenie a pod.) a užívateľov, t.j. klientov (človek v nepriaznivej situácii, ktorému sú služby určené). Tak je možné na základe procesu rokovaní všetkých troch subjektov zistiť skutočné potreby užívateľov. Podmienkou úspešného procesu plánovania je vzájomná spolupráca všetkých zúčastnených a dotknutých prvkov a subjektov.

Na území mesta pôsobí viacero poskytovateľov sociálnych služieb jednak v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC a rôzne neziskové organizácie poskytujúce sociálne služby. Pri vypracúvaní komunitného plánu mesto spolupracovalo s rôznymi inštitúciami, neziskovými organizáciami, (verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb), ako sú: DSS DS Hrabiny, Nová Baňa, poslanci MsZ Nová Baňa, zástupcovia MŠ Nová Baňa a ich elokovaných pracovníkov, zástupcovia ZŠ Nová Baňa, zástupcovia stredných škôl, zástupcovia Centra pre rodinu

s deťmi, Spojená škola Nová Baňa, UPSVaR pracovisko Nová Baňa, zástupkyňa JDS v Novej Bani, zástupkyňa DCS Lipa v Novej Bani a zamestnanci Msú Nová Baňa.

1.6. Princípy komunitného plánovania

Plánovanie sociálnych služieb mesta Nová Baňa je postavené na týchto princípoch:

- možnosť zapojenia všetkých, ktorých sa oblasť sociálnych služieb a s ňou súvisiacich prvkov a procesov dotýka,
- pravidelné zisťovanie skutočných potrieb obyvateľov mesta (služby musia byť plánované tak, aby bolo možné vyhovieť aj individuálnym požiadavkám a potrebám cieľových skupín),
- preferovanie takých foriem sociálnych služieb, ktoré umožnia klientovi zostať v jeho prirodzenom sociálnom prostredí komunity – presun od rezidenčnej ku komunitnej forme poskytovania služieb,
- plánovanie takých služieb, ktoré budú kvalitné, dostupné a efektívne,
- medializácia a informovanosť komunity o procese a priebehu komunitného plánovania a jeho parciálnych výstupoch – mediálny plán (propagácie a informovanosti),
- spoločenská kontrola komunity (prostredníctvom pracovných skupín jednotlivých cieľových kategórií) nad realizáciou a napĺňaním cieľov.

1.7 Priebeh spracovania KPSS mesta Nová Baňa na roky 2019 – 2023

Samotná tvorba KPSS prebiehala v štyroch fázach:

1. Prípravná fáza
2. Analytická fáza
3. Strategická fáza
4. Implementačná fáza

1) Prípravná fáza

O zámere spracovať KPSS na roky 2019 – 2023 informovala Banskobystrická samospráva aktérov v oblasti sociálnych služieb i verejnosť prostredníctvom svojich informačných kanálov.

V rámci prípravy KPSS boli identifikované nasledovné cieľové oblasti.

- deti, mládež a rodina

- osoby so zdravotným postihnutím
- seniori osoby v ťažkých životných situáciách
- marginalizované komunity
- bytová problematika

V pracovnej skupine boli vždy zastúpení objednávateľia, poskytovatelia a užívatelia sociálnych služieb. Stretnutie pracovnej skupiny bolo verejné, pričom verejnosť bola o nich informovaná prostredníctvom pozvánok zverejnených na webovej stránke mesta.

V priebehu prípravy KPSS stále rezonovala téma komunitného rozvoja. Komunitné plánovanie a komunitný rozvoj navzájom súvisia a je dôležité, aby v komunitách prebiehali v symbióze. Podpora komunitného rozvoja zohráva významnú úlohu pri riešení sociálnych problémov. Zvyšovanie občianskej participácie obyvateľov, podnecovanie ich záujmu o život v komunite a dobrovoľnícke aktivity môžu prispieť k mobilizácii potenciálu komunity. Susedské a záujmové skupiny tak získavajú charakter svojpomocných skupín, ktoré dokážu sami riešiť sociálne problémy v rámci miestneho spoločenstva a zvyšovať kvalitu svojho života. Uvedomujúc si dôležitosť podpory komunitného rozvoja a dobrovoľníctva v kontexte s riešením sociálnych problémov obyvateľov bola táto téma v rámci spracovania KPSS zadefinovaná ako samostatná oblasť.

2) Analytická fáza

Zistením z činnosti pracovnej skupiny bola skutočnosť, že jednotlivé problémy v oblasti osôb v ťažkých životných situáciách, seniori, osoby so zdravotným postihnutím, deti mládež a rodiny, marginalizované komunity sú identifikované ako vzájomne sa prelínajúce a jednotliví členovia pracovnej skupiny sa s nimi pri svojej práci stretávajú. Z tohto vznikla myšlienka, nevytvárať pracovné skupiny pre jednotlivé oblasti, ale vzájomne spolupracovať a dopĺňať svoje poznatky. Vzhľadom na ich vzájomnú prepojenosť boli v strategickej fáze prípravy KPSS tieto oblasti zlúčené do spoločnej pracovnej skupiny pod názvom Osoby v ťažkých životných situáciách, čo zefektívni prácu členov skupiny v implementačnej fáze.

Uvedené zmeny boli následne zohľadnené v strategickej časti dokumentu s rozdelením na oblasti:

- deti, mládež a rodina
- osoby so zdravotným postihnutím
- seniori
- osoby v ťažkých životných situáciách
- komunitný rozvoj

3) Strategická fáza

Cieľom strategickej fázy komunitného plánovania bolo zadefinovať rozvojovú stratégiu pre sociálnu oblasť v nadväznosti na výsledky analytickej fázy a zmapované potreby komunity. Rozvojová stratégia bola premietnutá do priorít, opatrení a konkrétnych aktivít pre jednotlivé oblasti, ktorých realizácia umožní naplniť víziu sociálnych služieb v meste Nová Baňa. Pri spracovávaní strategickej časti KPSS bolo prihliadané k povinnostiam, ktoré v tejto oblasti pre samosprávne orgány stanovuje príslušná legislatíva, predovšetkým zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V rámci strategickej fázy sa uskutočnili:

- stretnutia pracovnej skupiny, zamerané na diskusiu k navrhovaným prioritám a opatreniam, ktoré vzišli z predchádzajúcich analýz a stretnutí pracovnej skupiny. Cieľom práce skupiny bolo navrhnúť a identifikovať konkrétne aktivity na obdobie 2019 – 2023, realizácia ktorých prispeje k naplneniu priorít KPSS,
- stretnutia zástupcov samosprávy s jednotlivými poskytovateľmi sociálnych služieb s cieľom prediskutovať spoločné priority a hľadať možnosti ich naplnenia prostredníctvom spoločných aktivít v časovom horizonte 2019 – 2023.

Strategická fáza sa ukončí predložením dokumentu KPSS na schválenie mestskému zastupiteľstvu (ďalej iba MsZ), čomu predchádza jeho uverejnenie na webovej stránke mesta a verejné prerokovanie s následným zapracovaním pripomienok.

4) Implementačná fáza

Proces implementácie KPSS nastáva po schválení strategického dokumentu v MsZ. Táto fáza zahŕňa samotnú realizáciu stratégie a napĺňanie plánu prostredníctvom implementácie jednotlivých aktivít, priebežné vyhodnocovanie plánu (spravidla v ročných intervaloch), informovanie verejnosti o uskutočňovaní komunitného plánu, vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov, tvorbu ročných akčných plánov a v prípade potreby uskutočňovanie zmien v pôvodnom KPSS. Realizačná fáza KPSS mesta Nová Baňa bude prebiehať v období rokov 2019 – 2023.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 Základný popis územia

Mesto Nová Baňa sa nachádza na strednom Slovensku, v juhozápadnej časti Banskobystrického samosprávneho kraja. Leží v kotline medzi dvoma pohoriami Pohronský Inovec a Štiavnické vrchy, ktoré oddeľuje rieka Hron. Dominantným pohorím tejto oblasti je Pohronský Inovec (901 m n. m.), ktorý sa rozprestiera medzi Tríbečom a Štiavnickými vrchmi. Nadmorská výška mesta je 221 m n. m. K 31.12.2017 v katastrálnom území mesta o rozlohe 6 125 ha žilo 7 099 obyvateľov, z toho 3 432 mužov a 3 674 žien. Podnebie v tejto oblasti možno charakterizovať ako mierne teplé.

Kataster mesta je veľmi rozsiahly, pretože k nemu patrí aj niekoľko osád a má aj veľký počet pomerne rozľahlých chotárných častí. Jedinečnosťou novobanských vrchov je ich členitosť. Typickým prvkom tejto oblasti sú štále, roztrúsené usadlosti v okolí mesta. Mestu patria rozsiahle osady, ktoré sa svojim vznikom viažu k začiatkom uhliarstva a drevorubačstva v tejto oblasti.

Mesto Nová Baňa sa nachádza na hlavnom cestnom ťahu R1 Trnava – Banská Bystrica. Ďalším dopravným spojením je železničná trať č. 150 Zvolen – Nové Zámky a pravidelné diaľkové a prímestské autobusové spoje.

Z hľadiska administratívneho členenia patrí mesto Nová Baňa do Banskobystrického samosprávneho kraja a okresu Žarnovica. V rámci okresu predstavuje vyvážený protipól okresnému mestu Žarnovica. Na základe údajov z evidencie obyvateľstva za rok 2017 sa počtom obyvateľov 7 099 zaraďuje mesto do kategórie menších mestských sídel.

V okolitej sídelnej štruktúre existujú menšie až stredne veľké vidiecke obce, ktoré sú združené v mikroregióne Nová Baňa. Poslaním mikroregiónu je všestranná podpora rozvoja územia, iniciovanie aktivít v oblasti cestovného ruchu, hlavne so zameraním na vidiecky turizmus a agroturistiku, zachovanie a ochrana miestneho kultúrneho dedičstva, zveľadenie prírodných a krajinných hodnôt, oživovanie miestnych tradícií a zvykov a podobne.

Mikroregión Nová Baňa má rozlohu 23 600 ha a tvoria ho katastrálne územia mesta Nová Baňa a priľahlých obcí Hronský Beňadik, Orovnica, Tekovská Breznica, Brehy, Voznica, Rudno nad Hronom, Veľká Lehota a Malá Lehota. Pri vstupe do mikroregiónu z juhozápadnej strany pri obci Hronský Beňadik sa návštevníkovi otvára úplne iná scenéria krajiny. Roviny a mierne pahorkatiny vystriedajú bohato členité listnaté lesy prudko klesajúce do údolia rieky Hron.

Názov	Nová Baňa
Štatút	Mesto
Sídlo	Mestský úrad, Námestie slobody 1, 968 26 Nová Baňa

Vyšší územný celok	Banskobystrický samosprávny kraj
Okres	Žarnovica
Región	Tekov
Susedné obce	Rudno nad Hronom, Brehy, Tekovská Breznica, Orovnica, Tekovské Nemce, Veľká Lehota, Malá Lehota, Píla, Horné Hámre, Žarnovica, Voznica
Poloha	48°25'20''s.š., 18°38'08''v.d.
Nadmorská výška	221 m n. m.
Výmera (km²)	61,25 km ²
Počet obyvateľov	(k 31.12.2017 bol počet obyvateľov 7 099)
Hustota	115,90 obyvateľov/km ²

2.2 Kultúra, umenie a šport

Primárnou charakteristikou regiónu je paralelné a interaktívne pôsobenie rozmanitých foriem druhov a úrovní kultúry, a to v zmysle historickom, ale aj kvalitatívno-kvantitatívnom. Pre región sú rovnako významné a príznačné kultúrne tradície – folklór, umelecké remeslá, kultúrne aktivity, ale aj nezávislé záujmové, voľno časové a komunálne aktivity.

Z uvedených skutočností vyplýva, že aj kultúra a umenie plnenia určitú funkciu či už reprezentatívnu, komunikačnú, poznávaciu, vzdelávaciu, osvetovú, oddychovú, zábavnú a je rovnocennou súčasťou života v meste Nová Baňa.

Na kultúrno-spoločenskom dianí sa okrem samotného mesta Nová Baňa, kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií, intenzívne podieľajú aj občianske združenia, spolky a záujmové zoskupenia. Vystupujú a reprezentujú mesto nielen v rámci Slovenska, ale ho propagujú aj v cudzine.

V meste Nová Baňa sú organizované každoročne rôzne kultúrne podujatia, programy profesionálnych umelcov, poskytuje priestor pre rozvíjanie záujmovo-umeleckej činnosti, ktorá je významným prostriedkom rozvíjania tvorivých schopností obyvateľov mesta. V meste sa postupne vytvorila tradícia organizovania nasledovných populárnych podujatí, ktoré každoročne priťahujú záujemcov z celého Slovenska a okolitých krajín:

- **Novobanskí heligonkári** – podujatie sa môže charakterizovať ako celoslovenská prehliadka amatérov v hre na heligónku, svoju históriu píše od roku 1984, podujatie sa koná vždy v poslednú sobotu v mesiaci január.

- **Melekova divadelná Nová Baňa** – podujatie je organizované od roku 1975 bez prerušenia, ide o festival ochotníckych divadelných súborov. Je to súťažná regionálna prehliadka, ktorá má svoju históriu pevne zapísanú v dejinách Novej Bane. Prehliadka sa konala takmer pravidelne posledný marcový týždeň – počas troch dní. Od roku 2014 sa koná počas celého týždňa.
- **Vítanie leta** – akcia venovaná predovšetkým deťom. Organizovaná je v rekreačnom areáli Tajch. Podujatím sa tradične od roku 2007 zahajuje Kultúrne leto mesta Nová Baňa. Súčasťou podujatia je Rozprávková cesta okolo jazera Tajch.
- **Tradičné ľudové remeslá** – mesto od roku 1994 pravidelne organizuje tradičné podujatia ľudových remesiel v čase vianočných, veľkonočných sviatkov, pravidelne na Novobanskom jarmoku. Počas rokov svojej existencie si tradičné ľudové remeslá vybudovali základňu svojich ľudových remeselníkov – košíkári, hrnčiari, debnári, slamienkári, rezbári, drotári a podobne, predovšetkým z regiónu Nová Baňa, ale aj z mnohých iných slovenských obcí a miest.
- **Výstava AMFO** – ide o podujatie amatérskej fotografickej súťaže, ktorej poslaním je prezentácia a propagácia mesta prostredníctvom farebnej a čiernobielej fotografie. Výstava sa koná vo vestibule kina Vatra v mesiaci fotografie v novembri, od roku 1993.
- **Folková Nová Baňa** – podujatie, na ktorom sa prezentujú amatéri, hráči predovšetkým v hre na gitaru. Prvý ročník sa uskutočnil v decembri 1989 ako Zimná folková Nová Baňa. Od roku 1991 sa toto podujatie pravidelne organizuje v mesiacoch január alebo február. Pre veľký záujem začalo byť podujatie organizované aj v lete v rekreačnom stredisku Tajch a tak sa od roku 1996 začala organizovať Letná Folková Nová Baňa, na ktorej sa viac prezentujú folkové a country skupiny.
- **Novobanský jarmok** – tradičný jarmok s prehliadkou ľudových remesiel a tradičných ľudových jedál. Dvojdňové podujatie s bohatým kultúrnym programom a množstvom sprievodných akcií otvorené pre remeselníkov aj mimo Novej Bane. Koná sa v centre mesta každoročne v posledný septembrový piatok a sobotu už od roku 1991.
- **Benefičný koncert MY A NAŠE MESTO** – ide o kultúrne podujatie, ktoré sa organizuje od roku 2011 a jeho úmyslom je prostredníctvom podpory verejnosti a miestnych podnikateľov pomôcť tým, ktorí to najviac potrebujú.
- **Vinička a jej hostia** – podujatie organizované s úmyslom zachovania kultúrnych hodnôt, zvykov a tradícií pre ďalšie generácie so zameraním na mikroregión, organizuje sa od roku 2012. V roku 2014 vydali svoje prvé CD s názvom Spieva Vám Vinička.
- **NA ŠTÁLOCH JE VESELO** - cieľom podujatia, ktoré sa organizuje od roku 2012 v rekreačnej oblasti Tajch bolo doplniť ponuku kultúrnych programov počas kultúrneho leta o folklór, ktorý je u nás veľmi obľúbený.
- **Rozlúčka s prázdninami** – podujatie, ktoré sa uskutočňuje od roku 2011 na záver letných prázdnin, ktoré je bodkou za kultúrnym letom a zároveň rozlúčkou s prázdninami. Od roku 2012 sa organizuje v rekreačnej oblasti Tajch.

O rozvoj športu sa starajú športové kluby alebo občianske združenia na báze dobrovoľnosti. V meste aktívne pôsobí niekoľko klubov venujúcich sa rozvoju futbalu, volejbalu, hokeju, stolnému tenisu, karate a iným športom. V meste pôsobia nasledovné športové kluby: Mestský

futbalový klub Nová Baňa, Športový klub KARATE, Stolnotenisový klub Nová Baňa, Klub športovej kynológie Nová Baňa, Hokejový klub HC Nová Baňa, Tanečno-športový klub Tiffany Nová Baňa, OZ Lyžiarri mesta Nová Baňa, TJ SLOVAN Nová Baňa – šachový oddiel, SKI TEAM Nová Baňa, Tenisový klub TAJCH Nová Baňa Horolezecký klub Nová Baňa.

2.3 Rozvoj cestovného ruchu

Novobanský región patrí k zaujímavým, ale málo poznaným regiónom Slovenska. Rekreačný a turistický potenciál je veľký a má široký rozsah daností a aktivít. Jednou z možností ako využiť jeho potenciál je rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky. Prírodné danosti umožňujú hlavne rekreáciu pri vode, vidiecku podhorskú a horskú rekreáciu a zimné lyžiarske športy. Územie Novej Bane a okolia sú vhodné ďalej na turistiku – náučný chodník Vojšín, množstvo značených turistických chodníkov, cykloturistiku, jazdu na koňoch, rybolov, poľovníctvo, skalolezectvo a iné aktivity. V obci Brehy je zriadená vodácka základňa. Veľmi populárne a obľúbené je rekreačné stredisko Tajch – výhodné podmienky na rekreáciu a pobyt na slnku a pri vode. Mesto Nová Baňa má vytvorené rekreačné zázemie, ktoré je však potrebné dobudovať rekonštruovať.

- Zjazdové lyžovanie v strediskách: Nová Baňa – Drozdovo (dĺžka vleku 600m, kapacita 850 osôb/hod.). Malá Lehota – Hubáčov (dĺžka vleku 800m, kapacita 980 osôb/hod.) Pre bežecké lyžovanie ponúka okolie mesta široké možnosti v dĺžkach a náročnosti neupravených trás v lokalitách Nová Baňa – Veľká Lehota – Malá Lehota.
- Celoročná turistika vo voľnej prírode Štiavnických vrchov a Pohronského Inovca po značkovaných aj neznačkovaných trasách. **Náučný chodník Vojšín** spájajúci chránené krajinné výtvyry Starohutiansky vodopád (jeden z piatich vodopádov, ktoré označilo MŽP SR za Národnú prírodnú pamiatku, dosahuje výšku 5 metrov) a Kamenné more pri Malej Lehote. Najnižší bod je Stará Huta (447 m n.m.) a najvyšší je vrch Vojšín (818,9 m n.m.).
- Od roku 2014 je sprístupnený nový **Náučný chodník NCH Zvonička**. Východiskom je Zvonička, pokračuje cez Červenú skalu, Havraniu skalu, ďalej trasa vedie do lomu na Háji a do pútnického miesta Kohútovo. Po trase NCH označenej žltou farbou, dlhej 6 233m, s celkovým prevýšením 274 m, je osadených päť informačných tabúl poskytujúcich základné informácie o geomorfológii územia, o faune a flóre žijúcej v okolitej prírode, či o histórii mesta, jeho historických a banských pamiatkach. Na Červenej skale, Havranej skale a na Háji sú umiestnené panely s popísanými panoramatickými pohľadmi na okolité pohoria. V areáli Zvoničky je vybudovaný relaxačno-oddychový areál s ohniskom. V blízkosti Havranej skaly smerom na Zvoničku sa nachádza otvorené ústie šachty Klingsbittner, ľudovo nazývanej Kamenná šachta. Pripravuje sa aj nová webová stránka NCH Zvonička (www.zvonička.sk), ktorá by mala byť v blízkom čase spustená. Od roku 2016 je sprístupnený nový chodník „Zbojnícke studničky“ (<http://studnickyy.novabana.sk/>)
- Vyhliadkové trasy Nová Baňa – Červená skala – Havrania skala – Háj, Zvonička – Kohútovo, Kalvária, Sedlová skala, Zámčisko, Tekovská Breznica – Putikov výšok (najmladšia stredoeurópska vyhasnutá sopka) – rozhľadňa Háj.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nová Baňa

- Rekreačná oblasť Nová Baňa – Tajch, možnosť kúpania, vodných športov a rybolovu spojená s možnosťou občerstvenia a zábavy, k dispozícii sú aj tenisové kurty a stanová základňa.

Vynikajúce možnosti pre vodnú turistiku poskytuje rieka Hron, ktorú možno splavovať na strednej časti jej toku na všetkých druhoch plavidiel. Vodácky šport na rieke Hron

- „odomykanie“ Hrona na jar a „zamykanie“ Hrona na jeseň vo vodáckej základni Brehy, rybolov na Hrone.
- Široké možnosti cykloturistiky na miestnych komunikáciách a cestách III. triedy v rôznych stupňoch náročnosti trás od rovinných až po veľmi náročné kopcovité trasy. Od roku 2013 OZ BIKE TEAM Nová Baňa pracuje na vybudovaní nových cyklotrás.
- Jazda na koni vo voľnej prírode a na jazdeckom parkúre v Jazdeckej škole Beri pod odborným dohľadom kvalifikovaného trénera. V okolí mesta sa nachádzajú aj ďalšie jazdecké školy ako Horský ranč, Kolibská cesta 266, Nová Baňa časť KOLIBA/ILEND, Western ranch Rudno, Jazdecký areál sv. Františka, Penzión sedlo, Veľké pole, ktorý je súčasťou agroturistického centra s možnosťou jazdenia na koníkoch Slovenský športový pony.
- Športová streľba na strelnici v Rudne nad Hronom.

2.4 Kultúrno-historické pamiatky

V meste Nová Baňa a jej okolí sa nachádza celý rad atraktívnych kultúrnohistorických pamiatok:

- **NKP Radnica** – architektonická dominanta mesta postavená v 14. storočí pravdepodobne postavená ako kráľovský dom, sídlo banského grófa. V tzv. radnej sieni sa zachovali barokové nástenné maľby s portrétmi uhorských panovníkov a hodnostárov. Od roku 1952 je sídlom Pohronského múzea.
- **NKP Kostol Narodenia Panny Márie** (farský kostol) bol pôvodne gotickou stavbou postavenou v 2. polovici 14. storočia. V interiéri návštevníkov zaujme hlavný barokový oltár a banický oltár sv. Kríža so stĺpovou architektúrou zo začiatku 18. st. V kostole sa pravidelne na jeseň koná roľnícka omša spojená s prekrásnou výzdobou celého kostola dopestovanou úrodou z darov obyvateľov, ktorú chodia obdivovať pútnici z celého Slovenska a aj zo zahraničia.
- **NKP Kostol sv. Alžbety**, nazývaný aj „Špitálsky kostol“, bol postavený po roku 1391 z iniciatívy komorského grófa Henzmana Izenrinkela pri baníckom špitáli. V roku 1664 obsadili kostol Turci a neskôr bol v rukách protestantov. Zreštaurovaný bol v roku 1893. Na štítovom priečelí je pôvodný kamenný erb fundátora.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nová Baňa

- **Banícky špitál** – o značnej koncentrácii banských robotníkov v Novej Bani svedčí postavenie špitála (xenodochia), teda útulku pre starých a nevládných ľudí – baníkov. Špitál, jedno z najstarších sociálnych zariadení v strednej Európe postavil v roku 1391 novobanský a kremnický komorský gróf HenczmanIzenrinkel. V súčasnej dobe priestory využíva Centrum voľného času v Novej Bani.
- **Kostol sv. Kríža** – na Kalvárii bol v klasicistickom štýle postavený v roku 1826 a obnovený v roku 1956. Nachádza sa v prekrásnom prírodnom prostredí na kopci nad mestom. Cesta k nemu je lemovaná 14 kaplnkami symbolizujúcimi Krížovú cestu.
- **NKP Súsošie svätej Trojice** – je neskoroklasicistické súsošie z rokov 1843 – 1847 od Jozefa Neuschla- Faragó. Na vysokom hrbole, členenom nárožnými stĺpmi, spočíva samotné súsošie sv. Trojice a po jeho stranách sú štyri výklenky s plastikami sv. Štefana, sv. Ladislava, Panny Márie a sv. Heleny. Nachádza sa pred budovou Radnice.
- **Banícka kaplnka** bola postavená na počesť sv. Anny v roku 1822. V roku 1929 bol do kaplnky slávnostne uložený nový oltárny kameň. Banícku tradíciu, mesta pripomína aj banícky vozík – hunt umiestnený v jej blízkom okolí 1. mája 2008 a tiež neďaleká štôlna Trojkráľová s obnoveným portálom a náučným panelom, ktorá bola slávnostne otvorená v septembri 2008.
- **Pútnické miesto KOHÚTOVO** – patrí k najvyhľadávanejším miestam najbližšieho okolia Novej Bane. Svoju históriu začalo písať v roku 1863, kedy za veľkého nedostatku vody oveľa vyhrabala prameň pitnej vody. Neskôr Novobančania u nej zistili aj liečivé účinky, začalo sa hovoriť aj o zjaveniach a postupne sem začali prichádzať nábožné sprievody – púte, aby vzdali hold blahoslavenej Panne Márii. V meste vznikla „Mariánska spoločnosť“, ktorá si dala za cieľ starať sa o toto miesto a skrášľovať ho. Zásluhou mešťana Georga Nemčoka bola postavená socha blahoslavenej Panny Márie, ktorá bola vysvätená 3.septembra 1865 miestnym farárom Alexejom Peťkom. Následne šetrením svedectiev o liečivosti a zjaveniach banskobystrický biskup Štefan Moyzes vyhlásil 13. júna 1866 Kohútovo za milostivé. S počtom pribúdajúcich pútnikov pribúdali aj milodary, za ktoré bola následne postavená kaplnka a vysvätená 12. septembra 1869. Od tohto času sem prichádzalo čoraz viac pútnikov aj zo vzdialenejších miest a prvý slovenský novobanský starosta Karol Dodek ho nazval „malými Lurdami“.
- **Hronská dedičná štôlna (Graner- Neufang)** – slúžila na odvodňovanie všetkých novobanských baní.
- **Areál šachty Althandel (Starý Handel)** – miesto prevádzky prvého parného – „ohňového stroja“ Newcomenovej konštrukcie na Európskom kontinente. Atmosférický ohňový stroj, zostrojený v roku 1722 anglickým konštruktérom Isaacom Potterom (jeho funkčný model sa nachádza v Pohronskom múzeu v Novej Bani) mal zachrániť zatopené banské diela.
- **Reissenschuch – pingovisko** – lokalita s intenzívnou povrchovou ťažbou strieborných a zlatých rúd v stredoveku, s množstvom povrchových jám (pingy), rýh a ručne kresaných

štôlní. Miesto je podfárané dedičnou štôľňou Reissenschuch, jednou z najstarších dedičných štôlní na Slovensku (prvá zmienka pochádza z roku 1383).

- **Základný kameň šachty František** – s historickým nápisom z roku 1797 (rok začatia hĺbenia šachty) je zamurovaný v opornom múre na ulici Banícka.
- **NKP Banický dom na ulici Vršky** – pôvodný asi 200 – ročný dom postavený do svahu na kamennej podmurovke so sedlovou strechou pôvodne pokrytou šindľom.
- **NKP Banický dom na ulici Moyzesova** – pôvodný asi 200 – ročný podpivničený dom valbovou strechou pôvodne pokrytou šindľom. Oba domy sú pamäťmi banických a ľudových domov.

2.5 Cestovný ruch v mikropriestore mesta

Rozvoj cestovného ruchu v meste Nová Baňa sa nedá hodnotiť ako samostatný produkt cestovného ruchu a oddeliť ho od rozvoja cestovného ruchu v regióne. Je dôležité, aby tieto produkty boli navzájom regionálne zosúladené, rozvíjané a uplatňované, z toho dôvodu, že hosť – dovolenkár necestuje do konkrétneho zariadenia, konkrétneho mesta, obce, ale chce spoznať celý región. Širší priestor mesta sa vyznačuje diverzitou vidieckej krajiny, zachovalým jedinečným ľudovým umením, zvykmi a folklórom, čo vytvára priaznivé predpoklady pre rozvoj vidieckeho turizmu a agroturistiky.

OOCR Región Gron – oblastná organizácia cestovného ruchu Región GRON vznikla v decembri 2012. Sídlo sa nachádza v Žarnovici. Destináciu pod názvom Región GRON zatiaľ tvorí 15 obcí okresu Žarnovica, 2 obce okresu Žiar nad Hronom a 22 subjektov (podnikatelia, školy, občianske združenia ...). Ide o inštitúciu, ktorá sa zaoberá podporou cestovného ruchu, hlavne domáceho cestovného ruchu, ktorá by v masívnejšej forme začala definovať rozvojové politiky a ciele spoločného postupu. Snahou tejto inštitúcie je vytvorenie silného a vyváženého partnerstva samospráv a podnikateľov, ktorého cieľom je vytvorenie pozitívneho rozvojového prostredia, kde všetci rozumejú krokom, ktoré organizácia robí a na ktorých sa dohodli v partnerstve podnikatelia a obce.

2.6 Trendy vývoja v hospodárskej sfére

V súčasnej dobe Slovenská republika prechádza z fázy transformácie z postindustriálnej spoločnosti na vedomostne orientovanú, ktorej charakteristiky sa prejavujú v čoraz vyššej miere. Ťažisko ekonomiky prechádza z priemyselnej produkcie na sféru komerčných a informatizovaných služieb.

Európa čelí veľkým ekonomickým výzvam, ktoré si vyžadujú ambiciózne stratégie hospodárskej politiky pre 21. storočie. EÚ si stanovila svoju víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v stratégii Európa 2020, ktorej cieľom je konfrontácia štrukturálnych slabín prostredníctvom pokroku v troch vzájomne sa posilňujúcich prioritách:

- Inteligentný rast založený na znalostiach a inováciách.
- Udržateľný rast podporujúci hospodárstvo menej náročné na zdroje, ekologickejšie a konkurencieschopnejšie.
- Inkluzívny rast, podpora ekonomiky s vysokou zamestnanosťou a poskytovanie ekonomickej, sociálnej a územne súdržnosti.

Rozvoj inovácií má pre ekonomickú a sociálnu budúcnosť Slovenska kľúčový význam, z toho dôvodu je potrebné podporovať priemysel s inovačným potenciálom. Slovenská ekonomika je závislá na veľkých podnikoch hlavne v automobilovom, elektrotechnickom, IKT priemysle a službách a je potrebné pre ideálne fungovanie ekonomiky a udržanie si týchto veľkých investorov zabezpečiť podporu ich subdodávateľov a podnikov, vrátane inžinieringu, dizajnu a ochrany investičných projektov, ktoré im poskytujú iné služby. Preto je veľmi potrebné podporovanie malých a stredných podnikov, ktoré by mohli byť budúcimi subdodávateľmi. Zamerať sa na podporu inovačných aktivít v malých a stredných podnikoch, čím sa zvýši podnikateľská istota investorov a konkurencieschopnosť domácich podnikov.

V rámci podpory malých a stredných podnikov je potrebné využívať nástroje, ktoré sú dlhodobou udržateľné a sú prospešné pre podniky. Je potrebné si uvedomiť, že práve malý a stredný podnikatelia sa najviac podieľajú na tvorbe HDP a práve ich podpora v budúcnosti môže zabezpečiť prosperujúcu ekonomiku a zamestnanosť.

Región Nová Baňa, mesto Nová Baňa má výhodnú geografickú polohu a prírodno-kultúrne danosti a práve tieto danosti môžu byť v budúcnosti predpokladom pre ďalší rozvoj v oblasti cestovného ruchu, pre zvýšený dopyt po kvalitnejších a rozvinutejších službách v oblasti cestovného ruchu. V prípade zvládnutia a prispôsobenia sa takejto forme dopytu môže v budúcnosti vzniknúť potenciál zvýšenia zamestnanosti a zvýšenia podielu sektora cestovného ruchu na ekonomike v regióne. Napríklad v severnej časti v okolí vodnej nádrže Tajch sa nachádzajú nevyužívané veľkoplošné ovocné sady, ktoré je podľa ÚPN SÚ Nová Baňa – Štále potrebné rozčleniť na menšie celky, zabezpečiť priechodnosť a rekreačnú využiteľnosť krajiny, ktorá je súčasťou strediska prímestskej rekreácie a cestovného ruchu Tajch.

2.7 Zariadenia poskytujúce zdravotnú a sociálnu starostlivosť

V roku 2008 bola zrušená nemocnica v Novej Bani, čo skomplikovalo pacientom dostupnosť zdravotnej starostlivosti, pretože musia cestovať do nemocníc v Žiari nad Hronom, vo Zvolene a v Banskej Bystrici. Akútnu a neodkladnú zdravotnú starostlivosť poskytujú Rýchla lekárska pomoc v Novej Bani a Rýchla zdravotná pomoc v Žarnovici.

Zdravotnú starostlivosť v meste zabezpečuje viacero všeobecných a odborných súkromných lekárov, ktorí poskytujú základné zdravotné ošetrovanie:

- Zubné ambulancie (počet: 7)
- Praktickí lekári pre dospelých (počet: 3)
- Praktickí lekári pre deti a dorast (počet: 2)
- Gynekologické ambulancie (počet: 3)
- Interná a kardiologická ambulancia (počet: 2)
- Očná ambulancia (počet: 1)
- Pľúcna ambulancia (počet: 1)
- Kožná ambulancia (počet: 1)
- Diabetologická ambulancia (počet: 1)
- Chirurgická ambulancia: 1)
- Sonografická ambulancia (počet: 1)
- ORL ambulancia (počet: 1)
- Rehabilitačná ambulancia (počet: 2)
- Neurologická ambulancia (počet: 1)
- Ortooptická ambulancia (počet: 1)
- Logopedická ambulancia (počet: 1)
- Ortopedická ambulancia (počet: 1)
- Urologická ambulancia (počet: 1)

2.8 Sociodemografická analýza

Mesto Nová Baňa je najväčším mestom okresu Žarnovica, v ktorom žije viac ako 28 % obyvateľstva okresu. Hustota obyvateľstva na 1 km² je takmer 120 obyvateľov.

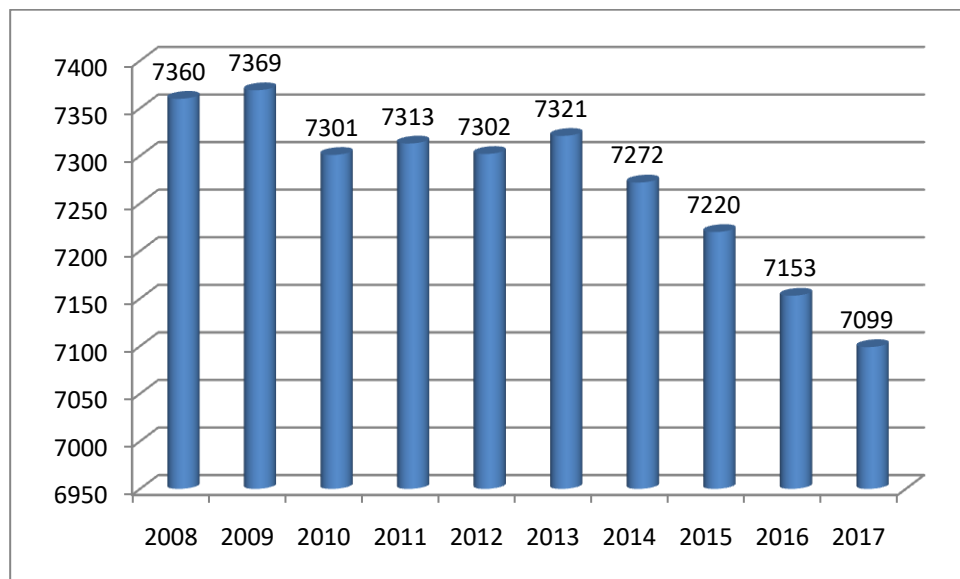
Počet obyvateľov mesta je ovplyvňovaný prírastkom, resp. úbytkom obyvateľstva a to jednak prirodzeným – počet živonarodených a zomrelých obyvateľov, a tiež prírastkom, resp. úbytkom spôsobeným počtom prisťahovaných a odsťahovaných obyvateľov.

V období sledovaných rokov je možné sledovať prevažujúci prirodzený úbytok obyvateľstva nad prírastkom. Naproti tomu prírastok / úbytok obyvateľstva spôsobený prisťahovaním/odsťahovaním mal vysoko oscilujúci charakter s upokojením v posledných troch rokoch sledovaného obdobia.

V meste Nová Baňa žilo k 31. 12. 2017 celkovo 7 099 obyvateľov, z toho bolo 3674 žien a 3 425 mužov. Za sledované obdobie rokov 2011-2017 možno pozorovať pokles počtu obyvateľov. Priemerný počet obyvateľov sa za toto obdobie pohybuje okolo 7 213 obyvateľov.

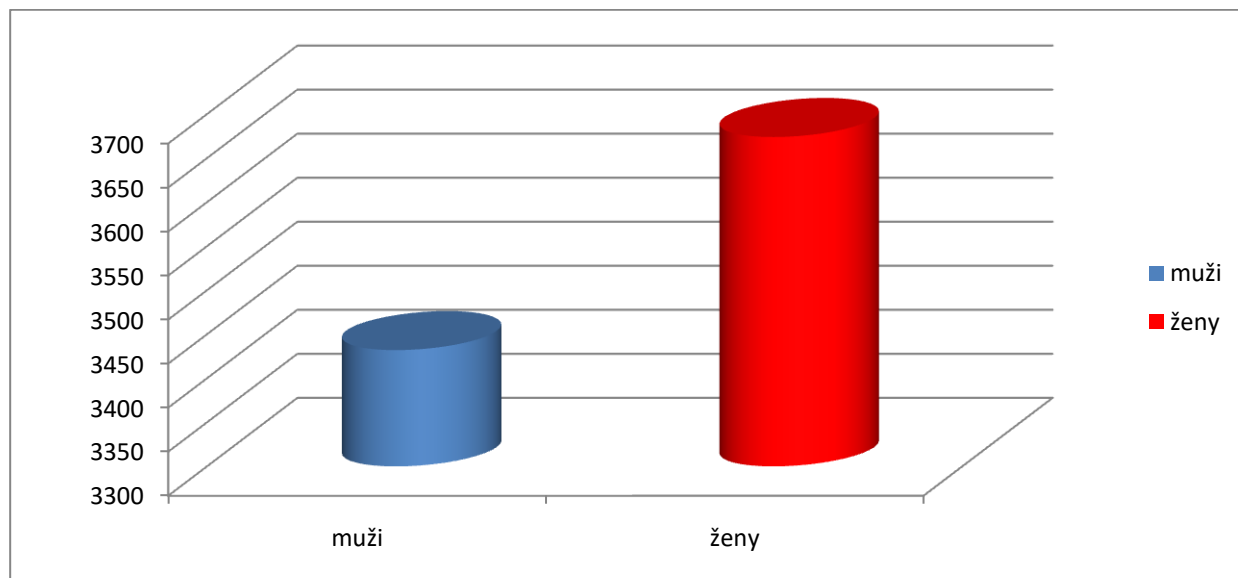
Vývoj celkového počtu obyvateľov naznačuje graf č. 1, z ktorého je zrejmé, že mesto Nová Baňa zaznamenáva dlhodobý pokles počtu obyvateľov. Na klesajúci trend počtu obyvateľov má vplyv klesajúci prirodzený prírastok obyvateľov a záporné saldo migrácie.

Graf 1 – vývoj obyvateľstva v rokoch 2013 -2018

Zdroj: Evidencia obyvateľstva, Mestský úrad Nová Baňa

Graf 2 – Počet obyvateľov mesta Nová Baňa podľa pohlavia

Zdroj: Evidencia obyvateľstva, Mestský úrad Nová Baňa

V meste žije 51,64 % žien a 48,36 % mužov. Pre porovnanie, podľa posledného sčítania obyvateľov v roku 2011, bol na Slovensku podiel žien 51,3 %. Na celoslovenskej úrovni pripadalo na 1 000 mužov 1 054 žien.

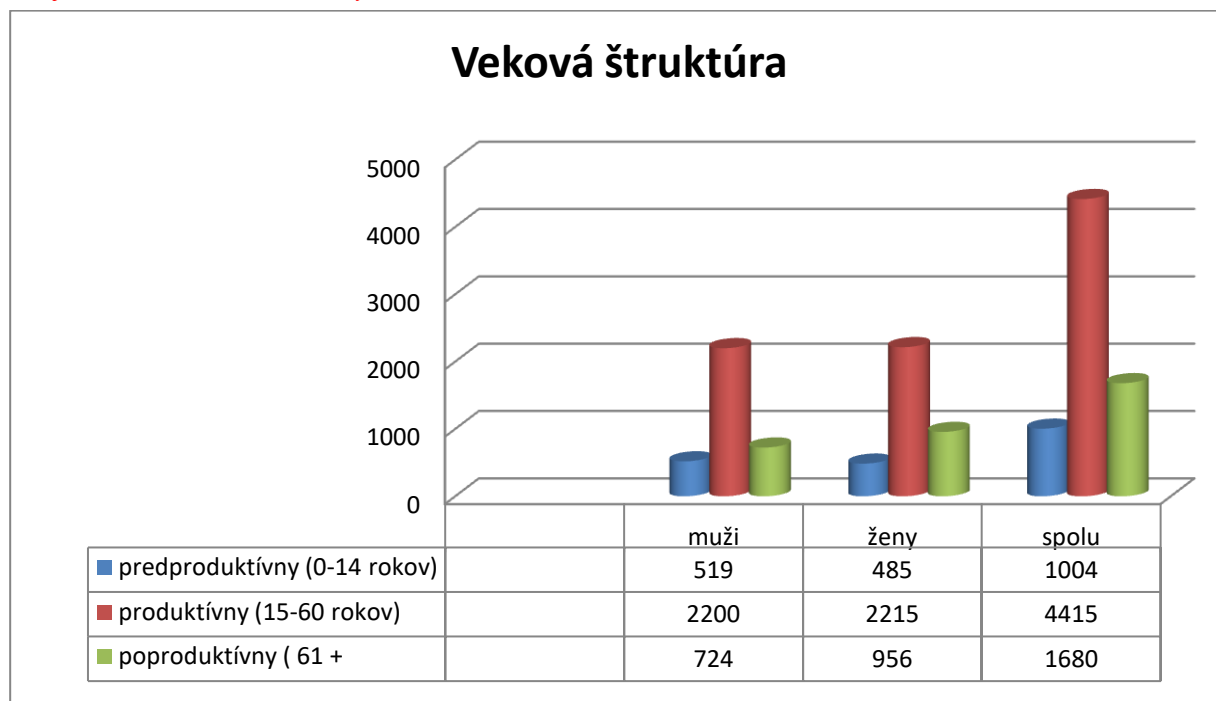
2.9 Veková štruktúra obyvateľstva

Veková charakteristika obyvateľov je výstižne vyjadrená priemerným vekom obyvateľov a indexom starnutia, ktorý vyjadruje pomer poproduktívnej zložky a predproduktívnej zložky obyvateľov.

Vekovú štruktúru obyvateľov charakterizuje rozdelenie obyvateľov do hlavných vekových skupín, ktoré sú:

- predproduktívny vek (0-14 rokov)
- produktívny vek (15-60 rokov)
- poproduktívny vek (61+ rokov)

Graf 3 Veková štruktúra obyvateľstva

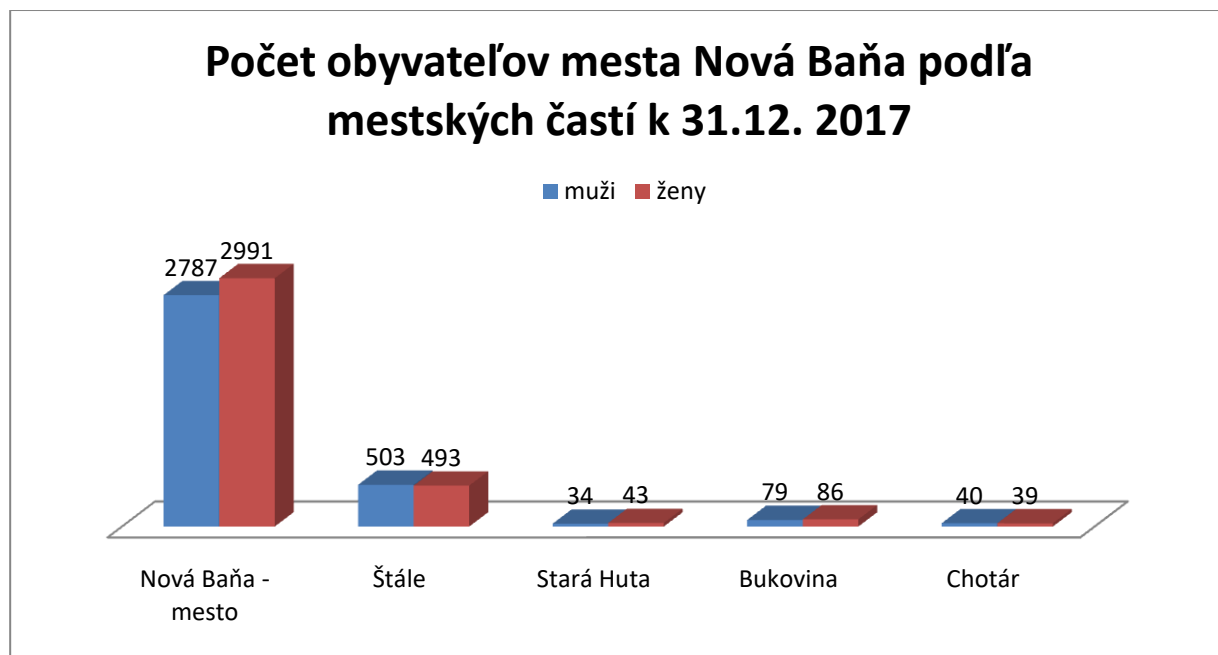
Zdroj: Evidencia obyvateľstva, Mestský úrad Nová Baňa

Index starnutia v Meste **Nová Baňa** sa rovná **167,33** v Banskobystrickom kraji sa rovná 110,89 a v Slovenskej republike to je 99,43.

Index ekonomického zaťaženia v Meste **Nová Baňa** sa rovná **60,79** čo je veľmi vysoké zaťaženie.

Z piatich mestských častí majú porovnateľne rovnaký počet obyvateľov mestská časť Stará Huta a Chotár. V týchto častiach žije zároveň najmenej obyvateľov. V mesto Nová Baňa žije najviac obyvateľov v porovnaní so zvyšnými časťami a to až 81,39 %, naproti tomu v mestskej časti Stará Huta žije len 1 % obyvateľov.

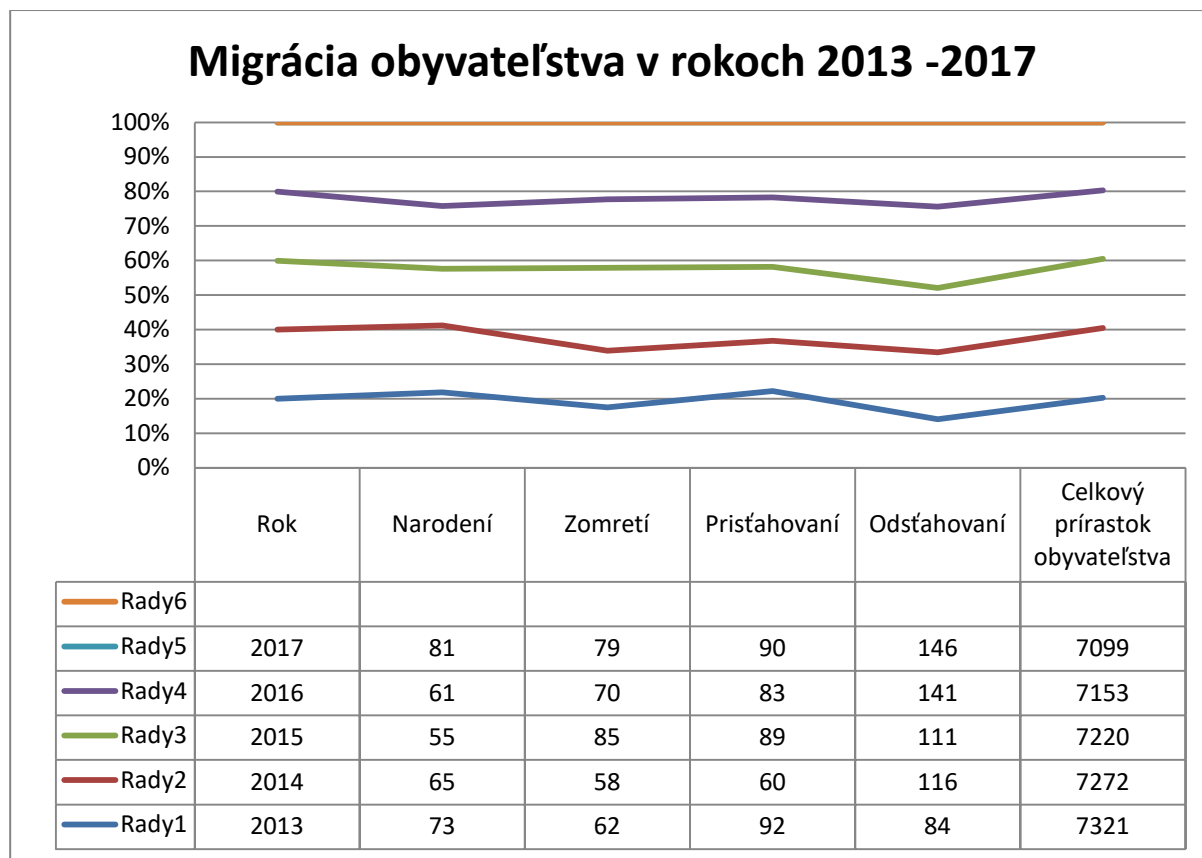
Graf 3 – Počet obyvateľov mesta Nová Baňa podľa mestských častí k 31.12. 2017

Zdroj: Evidencia obyvateľstva, Mestský úrad Nová Baňa

Číselné údaje o vývoji prirodzeného prírastku a migrácie obyvateľov mesta Nová Baňa sú zachytené v grafe č. 4. Vyplýva z nich, že za posledných 5 rokov prevládala v Nová Baňa úbytok občanov nad jeho prírastkom. Tento fakt bol ovplyvnený predovšetkým počtom odsťahovaných obyvateľov, ktorý v sledovanom období prevyšoval počet prisťahovaných obyvateľov. Napriek tomu, že sa v priemere udržiava počet prisťahovaných obyvateľov mesta Nová Baňa je saldo migrácie záporné, keďže je v porovnaní s prisťahovanými vždy vyšší počet odsťahovaných.

Graf 4 - Prirodený prírastok a migrácia obyvateľstva mesta Nová Baňa v období 2013 -2017

Zdroj: Evidencia obyvateľstva, Mestský úrad Nová Baňa

Rodinný stav obyvateľov mesta

Podľa informácií Štatistického úradu SR bolo k 31. 12. 2017 z celkového počtu obyvateľov mesta 42,2 % slobodných, 41,4 % ženatých/vydatých, takmer 10 % rozvedených a 6,4 % ovdovených. Od roku 2013 pritom postupne stúpa počet ženatých/vydatých obyvateľov a súčasne klesá počet rozvedených obyvateľov.

Počet sobášov a rozvodov v meste Nová Baňa v sledovanom období

Ukazovateľ	2013	2014	2015	2016	2017
Sobáše	42	50	63	68	70
Rozvody	20	14	13	8	13

2.10. Analýza požiadaviek prijímateľov a požiadaviek ďalších obyvateľov na rozvoj sociálnych služieb

Súčasťou analytickej časti komunitného plánu sociálnych služieb sú aj výsledky z dotazníkového prieskumu v rámci mesta Nová Baňa.

Dotazník pre obyvateľov mesta Nová Baňa Dotazník sa skladá z dvoch častí:

A. Základné údaje o osobe

B. Sociálne služby

D o t a z n í k

pre občanov na zistenie potrieb sociálnych služieb v meste Nová Baňa

Vážení občania !

Mesto Nová Baňa sa na Vás obracia s prosbou, aby ste sa zapojili do vyplnenia dotazníka na zistenie potrieb sociálnych služieb pre občanov Mesta Nová Baňa. Takto s Vašou pomocou dokážeme zistiť prípadné nedostatky v doterajšom poskytovaní sociálnych služieb, najefektívnejšie určiť potreby občanov v oblasti poskytovania sociálnych služieb a stanoviť ciele a priority budúceho rozvoja sociálnych služieb v meste Nová Baňa.

Dotazníkový prieskum je anonymný a získané údaje z vyplnených dotazníkov budú použité výlučne pre potreby mesta Nová Baňa.

1. Pohlavie: muž žena

2. Veková kategória

18 - 25 rokov

26- 62 rokov

63- a viac rokov

3. Vzdelanie

základné SOU bez maturity

SOU s maturitou

úplné stredoškolské

vysokoškolské I. stupňa (bakalárske)

vysokoškolské II. stupňa

4. Sociálne postavenie podľa Vašej súčasnej situácie (môžete vyznačiť aj viac možností)

dôchodca
zamestnaný
nezamestnaný
osamelý rodič
občan v hmotnej núdzi
občan s telesným a zdravotným postihnutím (uviesť)
iné

5. Aký je Váš / Vášho príbuzného/ súčasný sociálny problém:

- s mobilitou (pohybom)
 s nedostupnosťou zdravotníckej starostlivosti
 so starostlivosťou o domácnosť príloha č. 4 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách
 s vykonávaním seba obslužných úkonov príloha č. 4 č. 448/2008 Z.z. zákona o sociálnych službách
 iné (prosím dopíšte)
-

6. Využívate v súčasnosti niektorú sociálnu službu?

- áno /prosím dopíšte akú / nie

7. O aké sociálne zariadenia by ste mali záujem Vy osobne/ pre Vášho príbuzného / resp. ktoré zariadenia Vám chýbajú v meste Nová Baňa a sú podľa Vás potrebné?

- Zariadenie pre seniorov (domov dôchodcov – ubytovanie, strava, pranie, žehlenie – pobytová forma)
- Nocľaháreň (prenocovanie, hygiena)
- Zariadenie podporovaného bývania (pobytová forma pre osoby, ktoré potrebujú dohľad usmerňovanie)
- Útulok (ubytovanie na určitý čas, hygiena)
- Zariadenia opatrovateľskej služby (soc. služba pobytová na určitý čas ak nemožno poskytnúť OS)
- Domov na pol ceste (ubytovanie na určitý čas po skončení pobytu v zariadení)
- Rehabilitačné stredisko (soc. služba FO, ktorá je slabozraká alebo má ťažkú obojstrannú nedoslýchavosť)
- Nízkoprahové denné centrum (soc. služba počas dňa pre osoby bez ubytovania – hygiena, strava ...)
- Domov sociálnych služieb (soc. služba FO ktorá je má stupeň odkázanosti najmenej V – pobyt.forma)
- Zariadenia núdzového bývania (soc.služba FO na ktorej je páchané násilie ... byt. na určitý čas)
- Špecializované zariadenie (soc. služba FO s Parkinson., Alzheimer. chorobou, skleróza multiplex ...)
- Zariadenie dočasnej starostlivosti o deti (služba maloletému ak sa nemôže starať rodič – výkon väzby..)

- Denný stacionár (soc.služba FO ktorá je odkázaná na pomoc inej FO len na určitý čas počas dňa)
- Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu (soc.služba počas dňa ohrozenej FO alebo rodine, ktorá je ohrozená soc. vylúčením)

8. O aké sociálne služby by ste mali záujem Vy osobne /pre Vášho príbuzného/?

☐ denné centrum (Klub dôchodcov)	☐ integračné centrum (záujmová činnosť)
☐ poskytnutie príspevku na stravu	☐ práčovňa
☐ stredisko osobnej hygieny	☐ prepravná služba
☐ opatrovateľská služba	☐ odľahčovacia služba (soc. služba osobe, ktorá opatruje inú FO s ŤZP – na regeneráciu síl)
- iné /dopíšte/.....

9. Aká forma poskytovania sociálnej služby by Vám najviac vyhovovala?

- ambulatná (prijímateľ sociálnej služby dochádza za sociálnou službou)
- terénna (sociálna služba sa poskytuje v prirodzenom rodinnom prostredí prijímateľa soc. služby - doma)
- pobytová (súčasťou soc. služby je aj ubytovanie, soc. služba sa poskytuje ako celoročná alebo týždenná)

10. Aký rozsah poskytovania sociálnej služby by Vám vyhovoval najviac?

- denný týždenný celoročný

11. Ktoej z nasledujúcich skupín obyvateľstva mesta Nová Baňa by podľa Vás mala byť venovaná väčšia pozornosť?

- rodiny s deťmi, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením
- seniori
- osoby ohrozené závislosťou
- fyzickej osobe, na ktorej je páchané násilie
- etnické menšiny
- osoby so zdravotným postihnutím
- iné (napr. bezdomovci)

12. S akými problémami sa stretávate pri využívaní sociálnych služieb?

.....

.....

13. Iné postrehy z Vašej strany týkajúce sa poskytovania soc. služieb v meste Nová Baňa.

.....

Vyplnený dotazník Vás prosíme doručiť najneskôr v termíne do 30.10.2017 na zberné miesta:

- Mestský úrad Nová Baňa - podateľňa
- Informačné centrum mesta Nová Baňa
- dotazník je možné stiahnuť aj na www.novabana.sk – sekcia úradná tabuľa a zaslať elektronicky na e-mail : lrajnohova@novabana.sk

2.10.1. Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

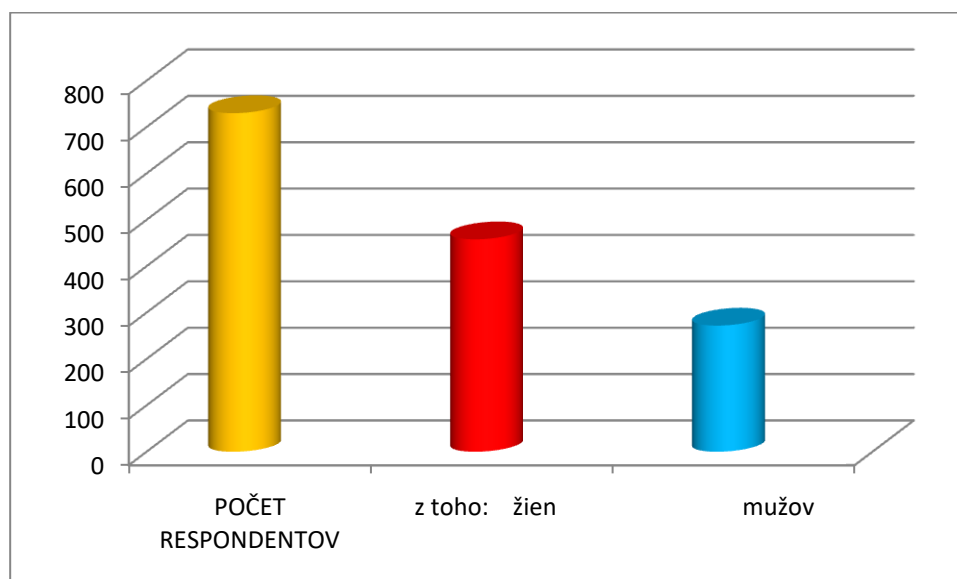
Výsledky z dotazníkového prieskumu:

- na mapovanie potrieb v sociálnej oblasti sme použili metódu pomocou dotazníkov anonymnou formou,
- dotazníkom sme chceli zistiť ako občania v našom meste využívajú sociálne služby, ako sú o nich informovaní, čo by potrebovali a skvalitnili, akú formu sociálnej pomoci by potrebovali, tiež sme potrebovali zistiť, ktorým skupinám by mala byť venovaná najväčšia pozornosť,
- túto formu dotazníka sme využili aj na to, aby sme zistili, čo okrem sociálnej pomoci by občania v meste potrebovali,
- distribuovaných bolo 1700 ks dotazníkov do domácností občanov mesta Nová Baňa, do zariadení sociálnych služieb na území mesta
- vrátilo sa 730 dotazníkov, čo je 42,94% návratnosť, čo je v rámci návratnosti dostatočne vysoké percento
- výskumnú vzorku tvorili obyvatelia mesta Nová Baňa, ktorí sú skutočnými, či potencionálnymi prijímateľmi sociálnych služieb,
- dotazník obsahoval 13 otázok
- dotazníkový prieskum sa uskutočňoval i v netlačenej forme – cez internetovú stránku mesta Nová Baňa, aby mali k nemu prístup všetci občania (19 respondentov reagovalo cez internet).

1. Vyhodnotenie respondentov podľa pohlavia:

na prieskume sa zúčastnilo 458 žien a 272 mužov - hlavným zdôvodnením uvedeného pomeru je skutočnosť, že pri realizácii akýchkoľvek prieskumov sa do nich štandardne viac zapájajú osoby ženského pohlavia

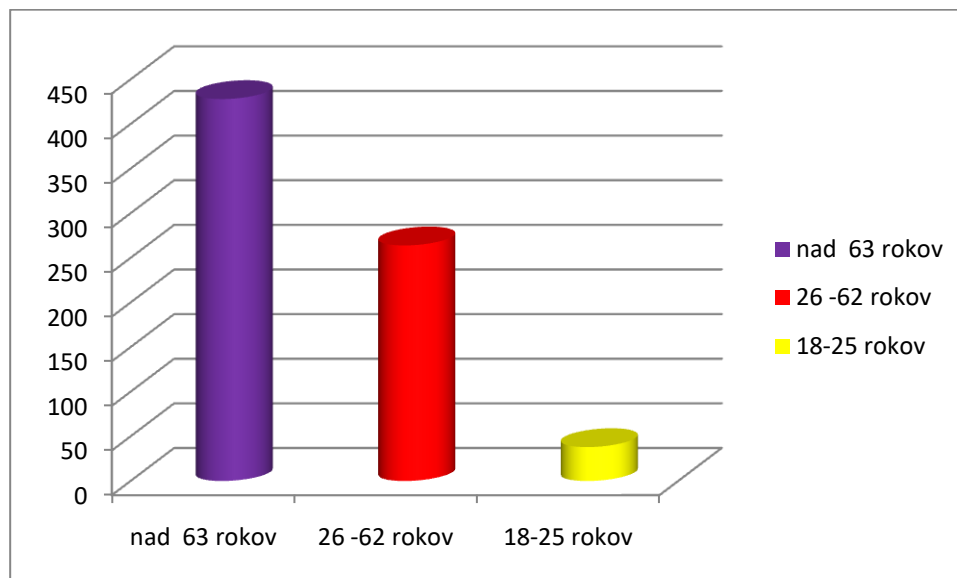
POČET RESPONDENTOV	730	100%
z toho: žien	458	62,74%
mužov	272	37,26 %

2. Vyhodnotenie respondentov podľa dosiahnutého veku:

Záujem o vplyv na veci verejné prostredníctvom vyplnenia dotazníka prejavili vo väčšej miere starší občania. Najviac respondentov (58,63%) pochádza z vekovej skupiny 63 – a viac rokov. Aktívna bola tiež skupina respondentov vekovej skupiny 26-62 rokov (36,16%). Medzi najmenej aktívne vekové skupiny patrila mládež do 25 rokov (5,21%). Vzhľadom na výsledky prieskumu môžeme konštatovať, že respondenti sa zaujímajú o sociálne služby krátko pred, prípadne až počas situácie, ktorá vyžaduje poskytovanie sociálnych služieb.

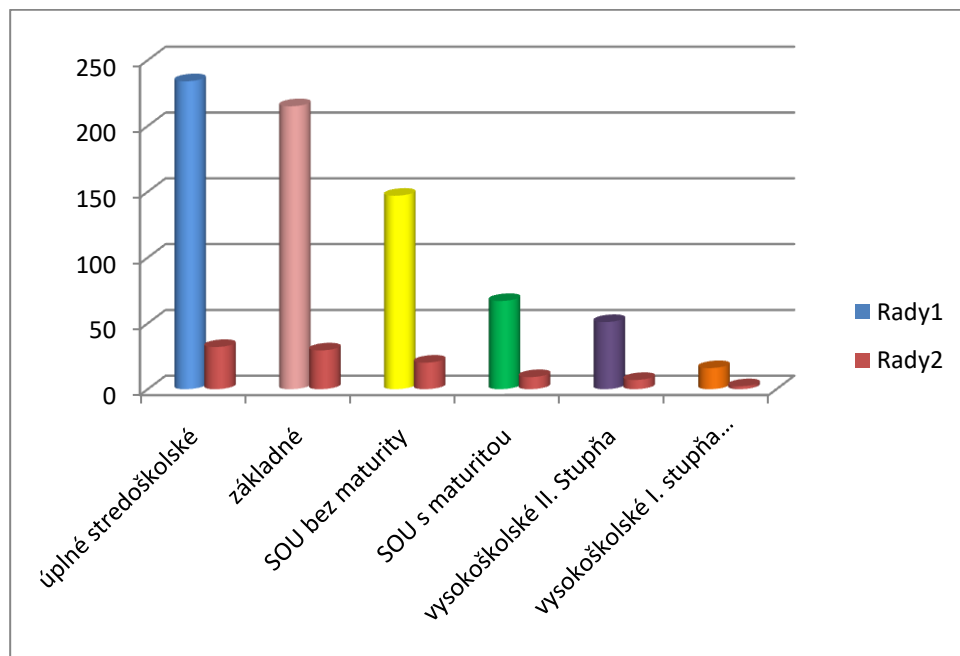
Vek respondentov	počet	%
nad 63 rokov	428	58,63
26 -62 rokov	264	36,16
18-25 rokov	38	5,21

3. Vyhodnotenie respondentov podľa vzdelania:

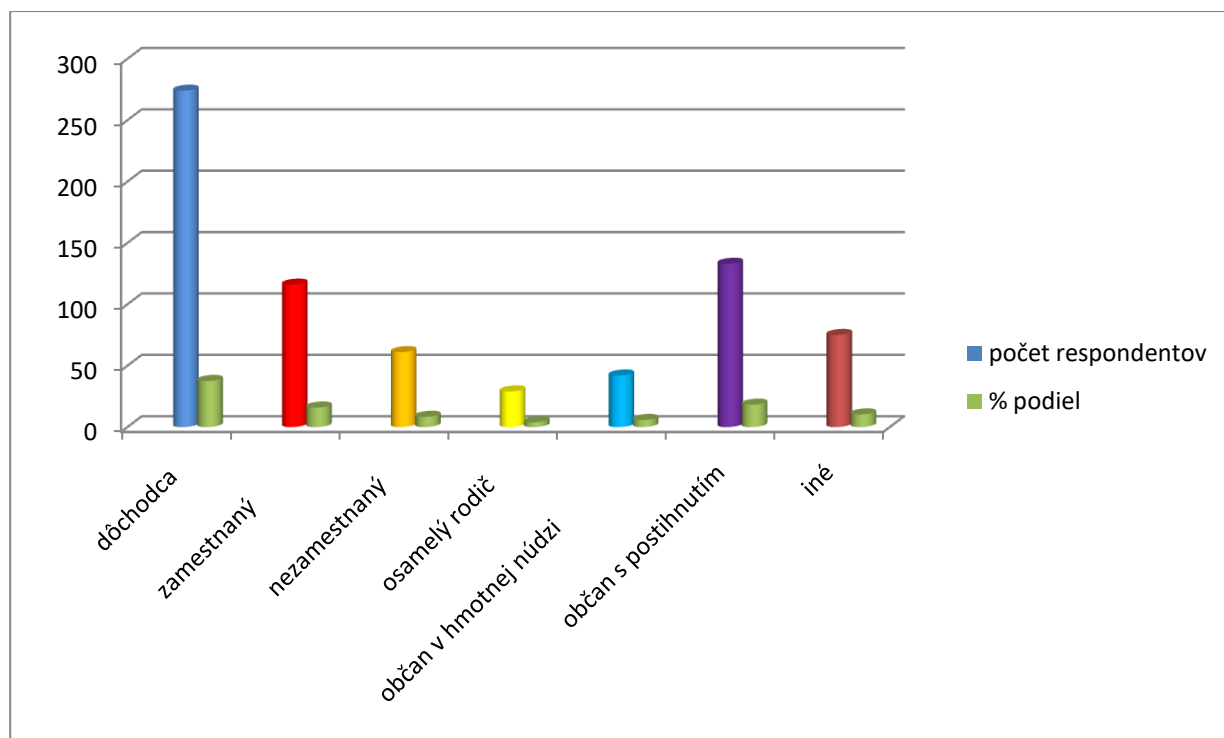
Z hľadiska dosiahnutého vzdelania najviac respondentov uvádzalo dosiahnuté úplné stredoškolské vzdelanie (32,05%) a základné vzdelanie (29,45%). Najmenej zastúpenou vzorkou boli respondenti s vysokoškolským vzdelaním I. stupňa (2,19%) a s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa (6,99%)

Vzdelanie	počet	%
úplné stredoškolské	234	32,05
základné	215	29,45
SOU bez maturity	147	20,14
SOU s maturitou	67	9,18
vysokoškolské II. Stupňa	51	6,99
vysokoškolské I. stupňa (bakalárske)	16	2,19

4. Vyhodnotenie respondentov podľa sociálneho postavenia:

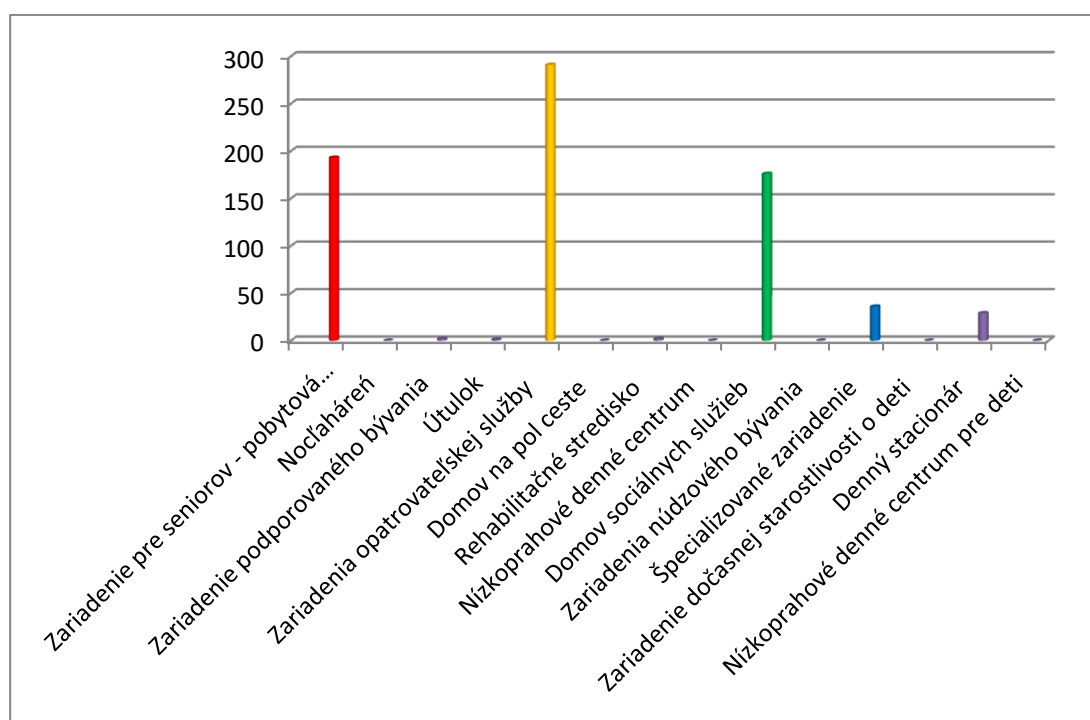
Najväčším podielom sa na prieskume zúčastnili a dominovali dôchodcovia (37,54%) a občania s telesným postihnutím (18,22%). Z uvedeného vyplýva, že dôchodcovia prejavili najväčší záujem o veci verejné. Pozitívne je aj to, že vo vzorke respondentov sa nachádzajú aj nezamestnaní (8,36%). V menšej miere sa do dotazníkového prieskumu zapojili aj občania v hmotnej núdzi (5,75%). Najmenej zastúpenou vzorkou boli osamelí rodičia (3,97%). V kategórii iné uvádzali respondenti (10,27%) nasledovné odpovede: podnikateľka, poberateľ rodičovského príspevku.

5. Vyhodnotenie respondentov podľa výberu zariadenia

Z hľadiska výberu zariadenie o ktoré by mali respondenti záujem pre seba, alebo svojho blízkeho v dotazníku dominovalo zariadenie opatrovateľskej služby ak nemôže byť poskytnutá osobná starostlivosť v domácom prostredí (39,86%), ďalej to bolo zariadenie pre seniorov čo by si vybralo až 26,44% opýtaných a prvú trojku uzatvára domov sociálnych služieb ktoré by si v prípade potreby vybralo 24,11% opýtaných.

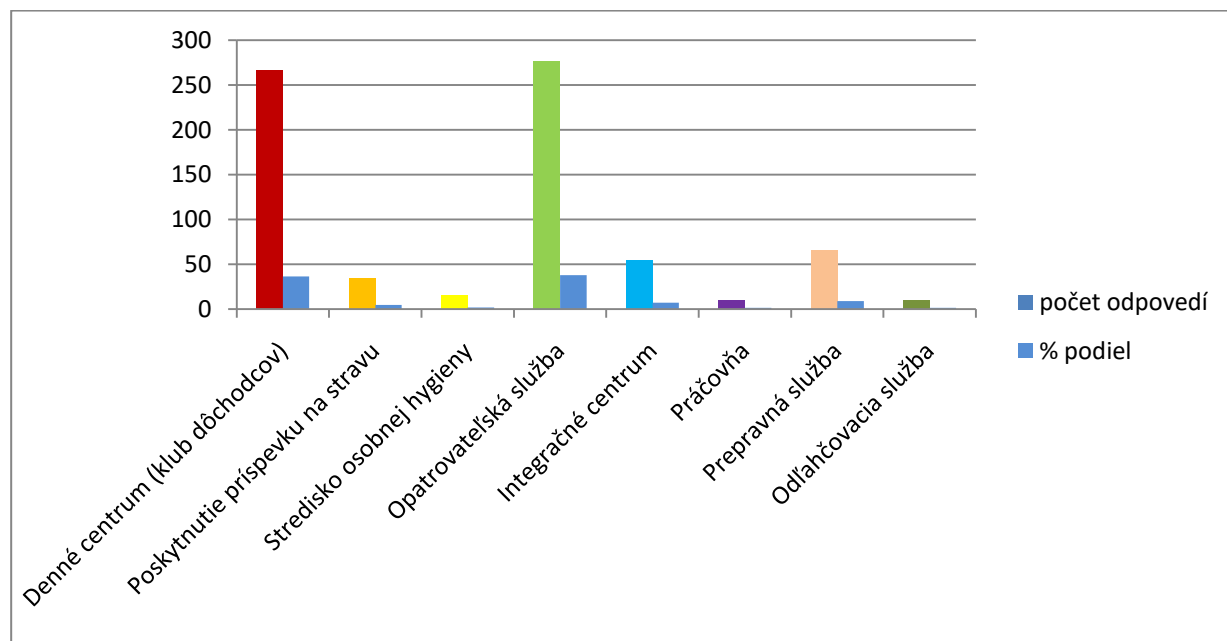
Typ zariadenia	počet	%
Zariadenie pre seniorov – pobytová forma	193	26,44
Nocľaháreň	0	0
Zariadenie podporovaného bývania	2	0,27
Útulok – ubytovanie na určitý čas	1	0,14
Zariadenie opatrovateľskej služby ak nemôže by poskytnutá OS	291	39,86
Domov na polceste	0	
Zariadenie núdzového bývania	0	
Špecializované zariadenie	36	4,93
Zariadenie dočasnej starostlivosti	0	
Denný stacionár	29	3,97
Nízko prahové centrum pre deti a rodinu	0	
Rehabilitačné stredisko	2	0,27
Nízko prahové denné centrum	0	
Domov sociálnych služieb	176	24,11

6. Vyhodnotenie respondentov o aké sociálne služby by mali záujem

Z hľadiska záujmu o vybrané sociálne služby, by si opýtaní vybrali pre seba, alebo svojich blízkych predovšetkým opatrovateľskú službu a to až v 37,81 % prípadoch potom nasleduje klub dôchodcov 36,44% a napokon prepravnú službu 8,90%

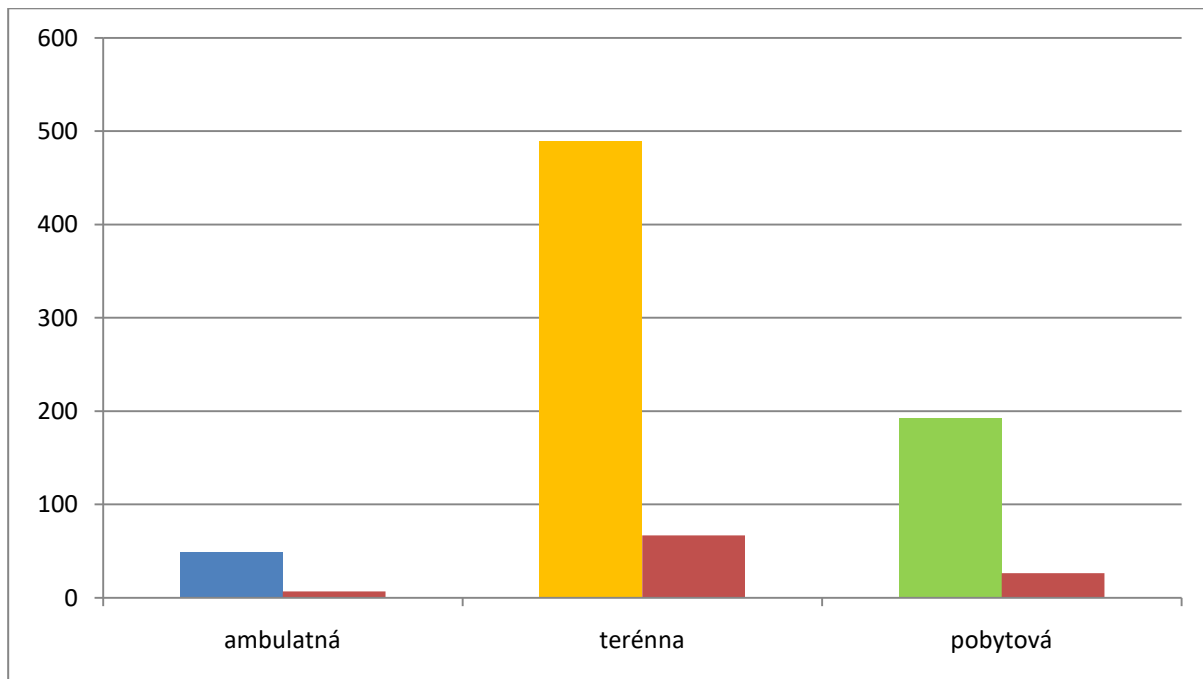
Typ zariadenia	počet	%
Denné centrum (klub dôchodcov)	266	36,44
Poskytnutie príspevku na stravu	34	4,66
Stredisko osobnej hygieny	15	2,05
Opatrovateľská služba	276	37,81
Integračné centrum	54	7,40
Práčovňa	10	1,37
Prepravná služba	65	8,90
Odláhčovacia služba	10	1,37

7. Vyhodnotenie formy poskytovania sociálnej služby

Z hľadiska formy poskytovania sociálnej služby je jednoznačne vidno, že až 66,99% opýtaných by si vybralo sociálnu službu v domácom prostredí, 26,3% by si vybralo pobytovú formu a len 6,71% ambulantnú.

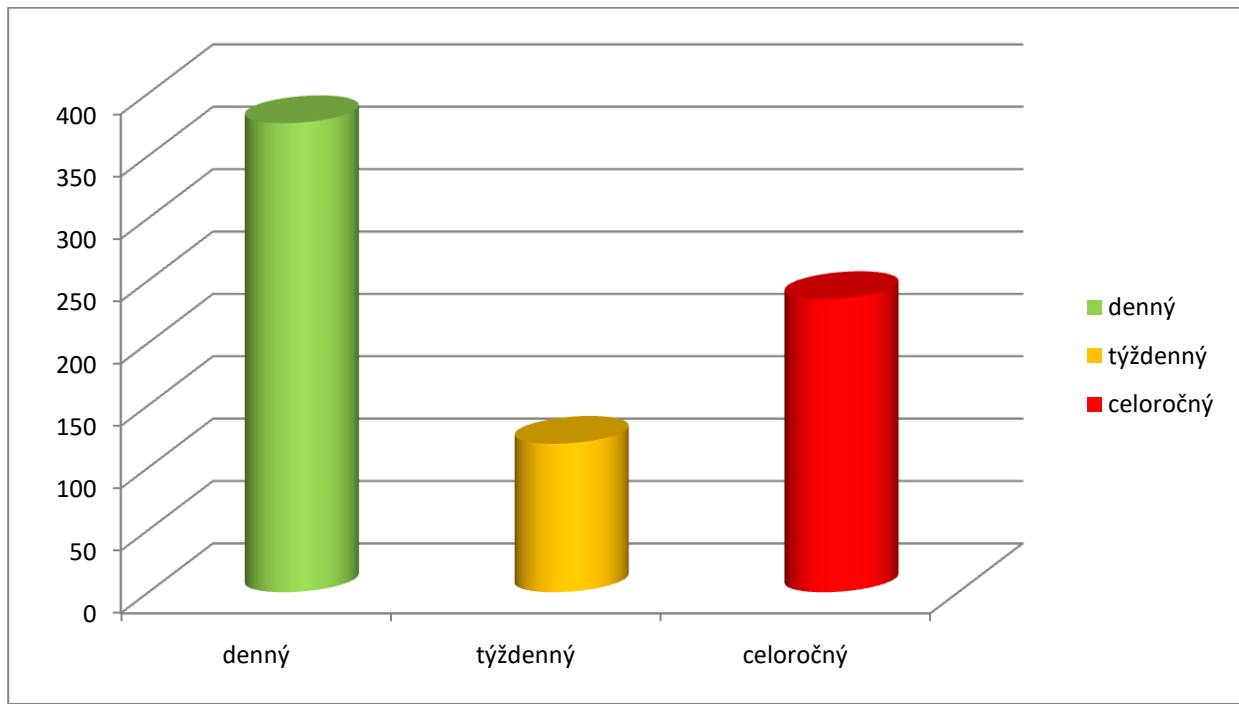
Forma poskytovanej služby	počet	%
Ambulatná – prijímateľ soc. Služby dochádza za sociálnou službou	49	6,71
Terénna – sociálna služba sa poskytuje v prirodzenom rodinnom prostredí prijímateľa (doma)	489	66,99
Pobytová – súčasťou soc.služby je aj ubytovanie, soc. Služba sa poskytuje ako celoročná/týždenná	192	26,3

8. Vyhodnotenie rozsahu poskytovania sociálnej služby

Z hľadiska rozsahu poskytovania sociálnej služby, by opýtaným respondentom najviac vyhovovala denná starostlivosť a to až 51,51% potom celoročné zariadenie 32,19% a nakoniec týždenný 16,30

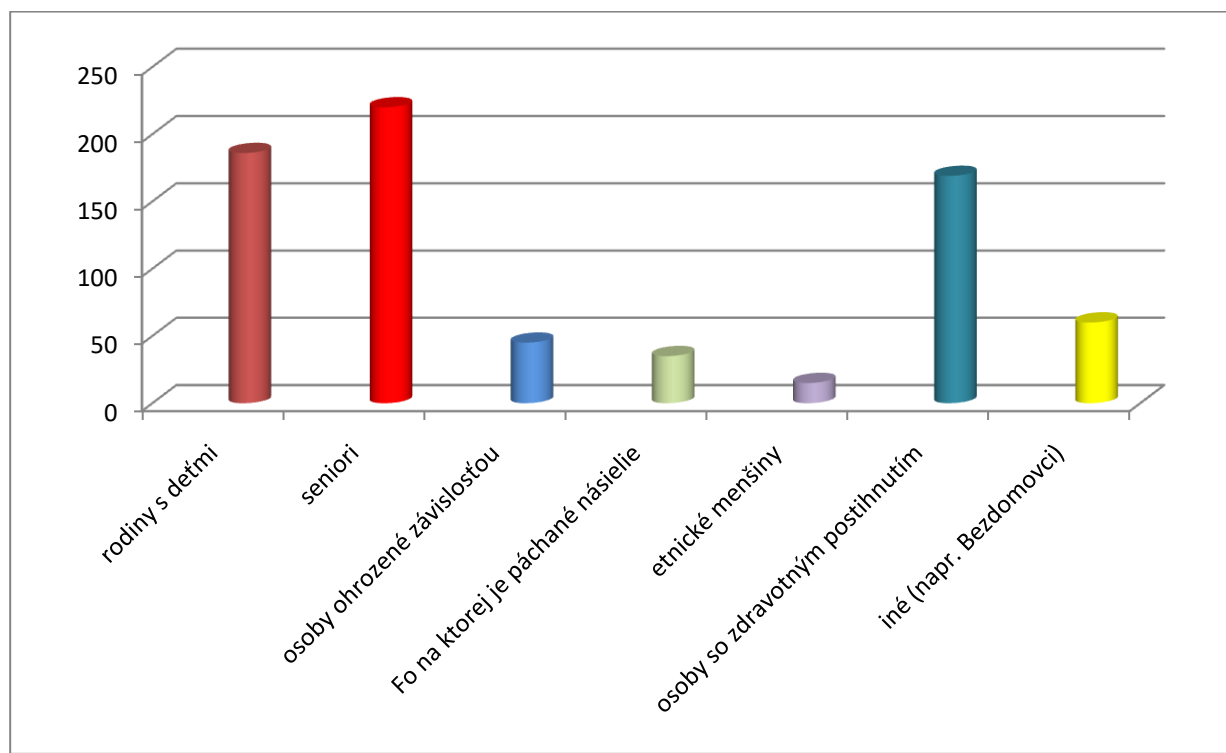
Rozsah	počet	%
Denný	376	51,51
Týždenný	119	16,30
Celoročný	235	32,19

9. Vyhodnotenie skupín obyvateľstva mesta Nová Baňa, ktorým by mala byť venovaná zvýšená pozornosť.

Z hľadiska skupín obyvateľstva, ktorým by mala byť poskytovaná zvýšená pozornosť mesta Nová Baňa sa nachádzajú tri skupiny, ktoré by si podľa respondentov zaslúžili zvýšenú pozornosť. Seniori 30,14%, rodiny s deťmi ktoré sú ohrozené soc. vylúčením 25,48 % a osoby so zdravotným postihnutím 23,15%. Za touto skupinou nasledujú bezdomovci 8,22%, osoby ohrozené závislosťou 6,17%, FO na ktorých je páchané násilie 4,79% a nakoniec 2,05% opýtaných si myslí, že by sa zvýšená pozornosť mala zamerať na etnické menšiny.

Skupiny obyvateľstva	počet	%
Rodiny s deťmi, ktoré sú ohrozené soc. vylúčením	186	25,48
Seniori	220	30,14
Osoby ohrozené závislosťou	45	6,17
Fyzickej osobe, na ktorej je páchané násilie	35	4,79
Etnické menšiny	15	2,05
Osoby so zdravotným postihnutím	169	23,15
Iné (napr. bezdomovci)	60	8,22

10. S akými problémami sa stretávate pri využívaní sociálnych služieb mesta Nová Baňa.

Najčastejším problémom, s ktorým sa respondenti pri využívaní sociálnych služieb stretávajú je neúplné informovanie a arogantnosť niektorých zamestnancov úradných inštitúcií. Občania nie sú spokojní s časovo náročným vybavovaním niektorých žiadostí (papierová byrokracia) a s vysokou úhradou za poskytované služby. Občania nie sú dostatočne informovaní o možnostiach a nárokoch pri využívaní sociálnych služieb, nepoznajú legislatívu. Občanov trápi budúcnosť mentálne postihnutých detí po skončení základnej špeciálnej školy. Niektorí občania so soc. službami nemajú žiadne skúsenosti. Občania sú zároveň spokojní so sociálnymi službami v meste Nová Baňa a s poskytovanými službami v zariadeniach sociálnych služieb.

11. vyhodnotenie postrehov zo strany respondentov

V otvorenej otázke občania navrhujú vybudovať viac sociálneho bývania pre mladé rodiny. Veľká skupina občanov má výhrady k fungovaniu zabezpečenia poriadku v meste, k ochrane majetku a samotného občana. Určitá skupina pripomína problémy bariérovosti budov v meste Nová Baňa, upozorňuje na odstraňovanie arch. bariér v meste a zvýšenie počtu parkovacích miest pre ŤZP, poukazuje na úpravu vchodov a chodníkov na bezbariérové. Občania pripomínajú aj potrebu sociálneho poradenstva. Niektorí občania upozorňujú na lepšiu informovanosť o využití možností sociálnych služieb.

2.11 Školy a školské zariadenia v meste Nová Baňa

2.11.1 Zriadené mestom Nová Baňa

Materská škola Nábrežná

Predškolská výchova je zameraná na výchovu a vzdelávanie detí od ranného veku po vstup do základnej školy. Predškolská výchova zohráva dôležitú úlohu pri vyrovnávaní rozdielov medzi deťmi z rozličného socio-ekonomického a kultúrneho prostredia, dôležitú úlohu zohráva pri včasnom diagnostikovaní porúch vo vývine dieťaťa. Materská škola plní kľúčovú úlohu v zlepšení pripravenosti žiakov pre vstup na ZŠ.

Ku koncu roku 2011 došlo k zániku 3 materských škôl: MŠ Kolibská, MŠ Štúrova a MŠ Kalvárska, pričom od 01.01.2012 triedy na ulici Kolibská a Štúrova sa stali elokovanými pracoviskami Materskej školy Nábrežná. Deti a zamestnanci MŠ Kalvárska prešli do priestorov MŠ Nábrežná, z toho dôvodu došlo k rapidnému zvýšeniu počtu detí v MŠ Nábrežná z týchto zrušených škôlok, pričom v údajoch za MŠ Nábrežná je to viditeľné až od školského roku 2012/2013, z toho dôvodu, že vypracované prehľady vychádzajú zo stavov k 15.9. príslušného školského roka. Údaje uvedené v nasledovnej tabuľke.

V súčasnej dobe je mesto Nová Baňa zriaďovateľom jednej materskej školy s dvomi elokovanými pracoviskami:

Materská škola Nábrežná 2, Nová Baňa

Elokované pracovisko MŠ Nábrežná 2 na Ulici Štúrova 47

Elokované pracovisko MŠ Nábrežná na Ulici Kolibská cesta 230

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nová Baňa

Do roku 2013 prebehli rekonštrukčné práce na budovách elokovaných pracovísk MŠ Nábřežná – zmena systému vykurovania, výmena okien na budove elokovaného pracoviska MŠ Nábřežná na ul. Kolibská a výmena okien na budove elokovaného pracoviska MŠ Nábřežná na ul. Štúrova.

Počet zapísaných detí v MŠ do roku 2013

Školský rok	MŠ Nábřežná
20012/2013	212
2013/2014	201
2014/2015	211
2015/2016	213
2016/2017	216

Výročné správy, 2013-2017, Mesto Nová Baňa, finančného oddelenia MsÚ Nová Baňa

Kapacita MŠ Nábřežná bude postačovať aj v najbližších rokoch, čo potvrdzuje aj vývoj počtu detí narodených v rokoch 2013 – 2017 znázornený v nasledujúcej tabuľke.

Počet narodených detí (0-5 ročných)

Rok narodenia	Počet detí
2013	73
2014	65
2015	55
2016	61
2017	81
SPOLU	335

Zdroj: Mesto Nová Baňa, evidencia obyvateľstva

Základná škola Jána Zemana

Základná škola pripravuje žiakov pre ďalšie štúdium. Činnosť základnej školy má nesporný vplyv na vyvážený rozvoj v meste. Zároveň dôležitým predpokladom pre rozvoj regiónu je stabilizácia ekonomicky produktívnych ľudí a vytvorenie podmienok pre život a prácu v regióne.

Základná škola Jána Zemana je plne organizovanou školou s deviatimi postupnými ročníkmi. Škola má kapacitu 600 žiakov, súčasťou školy je školská jedáleň. Škola je situovaná v centre mesta s dobrou dostupnosťou, v peknom prostredí, uprostred zelene. V škole sa nachádzajú nasledovné odborné učebne: odborné učebne pre vyučovanie fyziky, chémie, prírodopisu, výtvarnej, hudobnej a náboženskej výchovy, 2 učebne výpočtovej techniky s pripojením na internet, 2 odborné učebne cudzích jazykov, školská dielňa, učebňa s interaktívnou tabuľou, multimedialná učebňa, spoločenská miestnosť. Škola má čiastočne zrekonštruovanú budovu, veľkú a malú telocvičňu.

Cirkevná základná škola sv. Alžbety

V meste pôsobí aj Základná škola sv. Alžbety, ktorej zriaďovateľom je Rímskokatolícka cirkev Banská Bystrica. je plne organizovanou školou s deviatimi postupnými ročníkmi. Škola má k 30.6.2017 175 žiakov z toho 16 zapísaných prvákov. Škola je situovaná v centre mesta s dobrou dostupnosťou, v peknom prostredí, uprostred zelene.

Základná umelecká škola Nová Baňa

V roku 2017 ZUŠ navštevovalo 413 žiakov. Sídli vo vlastných priestoroch a je umiestnená v užšom centre mesta, pri nákupných strediskách a Centre voľného času. Vyučovanie na škole je sústredené v jednej budove na ulici Kollárova č. 5, kde je 18 vyučovacích tried na individuálne i skupinové vyučovanie a koncertná sála. Kapacita žiakov je cca 420. Školu navštevujú žiaci hlavne z mesta Nová Baňa a z rôznych častí spádových oblastí mesta ako aj okolitých obcí. Škola okrem žiakov s požadovanými umeleckými schopnosťami vychováva mnoho nadaných aj výrazne talentovaných žiakov, o čom svedčia dlhodobé vynikajúce výsledky školy.

Centrum voľného času Nová Baňa

Patrí do siete školských zariadení mesta. V roku 2017 centrum navštevovalo 178 detí. Jeho poslaním je ponúkať zmysluplné aktivity pre deti a mládež v ich voľnom čase. Centrum voľného času organizuje výchovno-vzdelávaciu, záujmovú, rekreačnú, športovú činnosť pre deti a mládež, prípadne ich rodičov. Rozvíja záujmy, vytvára podmienky na zdokonaľovanie praktických zručností, podieľa sa na formovaní návykov užitočného využívania voľného času detí a mládeže, na rozvíjaní talentu, špecifických vlastností a tvorivosti detí a mládeže. CVČ funguje počas celého roka s množstvom krúžkov, akcií a podujatí, ktoré organizuje.

2.11.2 Ostatné vzdelávacie a výchovné zariadenia na území mesta

Škôlka pod lesom

Súkromné zariadenie predškolského typu, zamerané na starostlivosť a výchovu detí od 0-5 rokov s prvkami Montessori pedagogika.

Materské centrum Gašparko

Podporné neziskové zariadenie pre rodiny s deťmi, ktoré vytvára priestor pre mamičky s deťmi a dopomáha k rozvoju osobnosti každého dieťaťa. Materské centrum je významnou súčasťou tretieho sektora na Slovensku, poskytuje priestor na seberealizáciu každého, kto prejaví záujem o takúto činnosť, je to organizácia postavená na dobrovoľníckej práci a rozvoji svojpomoci v komunite rodín. Ide o prostredia bezpečné a priateľské k deťom, otvorené pre všetkých, poskytujúce návštevníkom možnosť individuálnych aktivít ako aj organizovaný program. Mesto aktívne spolupracuje a podporuje činnosť Materského centra Gašparko.

Spojená škola, Nová Baňa

V meste Nová Baňa sa nachádza škola pre telesne postihnutú mládež, ktorej zriaďovateľom je Krajský školský úrad Banská Bystrica. Organizačnými zložkami Spojenej školy sú:

- Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím v rôznych variantoch výučby, v tom napríklad aj 1 trieda pre deti so zrakovým postihnutím, 2 triedy pre autistov, 1 trieda pre žiakov s poruchami reči.
- Špeciálna materská škola pre deti s telesným postihnutím
- Praktická škola, dĺžka štúdia tri roky
- Odborné učilište pre žiakov s telesným postihnutím, Žiaci majú možnosť študovať učebné odbory (3-ročné): ***poľnohospodárska výroba*** – záhradníctvo, kvetinár, zeleninár, sadovník, ***výroba konfekcie*** – šitie bielizne a ručné techniky, ***pomocné práce v administratívnej a službách***.

Súčasťou školy sú:

- Školský klub detí ako súčasť Spojenej školy
- Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva

Gymnázium Františka Švantnera

Zriaďovateľom je Krajský školský úrad Banská Bystrica, poskytuje v štvorročnom a osemročnom štúdiu všeobecné vzdelanie s dosiahnutým stupňom vzdelania ISCED 3A. Vzdelávanie je zamerané na získanie všeobecného vzdelanostného základu a kľúčových spôsobilostí. Škola má okrem klasických tried k dispozícii *odborné učebne* fyziky, chémie a biológie s primeraným prístrojovým vybavením, učebne informatiky s trvalým pripojením na internet, multimedialne učebne (TV, videodataprojektor, interaktívna tabuľa, PC s možnosťou využívať video a DVD), jazykovú učebňu vybavenú notebookom pre každého žiaka. Na športové aktivity slúži viacúčelové ihrisko s umelým trávnatým povrchom.

Stredná odborná škola obchodu a služieb Nová Baňa

Zriaďovateľom je Krajský školský úrad Banská Bystrica. História odborného školstva v Novej Bani sa začala v roku 1948 zriadením záhradnícko-ovocinárskej školy a rôznymi zmenami v zmysle platnej legislatívy sa od 1.1.2009 pretransformovala na strednú odbornú školu obchodu a služieb, ktorej súčasťou je aj školská jedáleň. Škola pripravuje žiakov v dvojročnom až v štvorročnom vzdelávacom programe príslušného odboru vzdelávania zaradeného v sieti škôl a školských zariadení SR, poskytuje nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie a úplné stredné odborné vzdelanie. Škola pripravuje absolventov pre oblasť služieb, potravinárskej výroby, strojárstva a poľnohospodárska.

Kľúčové trendy a problémy týkajúce sa povinného vzdelávania

- **Autonómia a zodpovednosť škôl** – prechod smerom k prenosu rozpočtov a zodpovedností z centrálnych orgánov na školy a následne aj k zvýšeniu významu efektívneho riadenia škôl. S tým súvisí aj väčšia zainteresovanosť rodičov v školách.
- **Kvalita učiteľov** – má popri spoločenskom zaradení najsilnejší vplyv na výsledky vzdelávania. K hlavným problémom patrí nábor, udržanie, kvalifikácie, efektívny a náležitý profesionálny rozvoj a presadzovanie informačných a komunikačných technológií u väčšiny učiteľov.
- **Inklúzia** – prisťahovalcov, sociálne vylúčených osôb, osôb so zdravotným postihnutím alebo poruchami učenia. Integráciu a úspešnosť ovplyvňujú aj rozdiely medzi pohlaviami.
- **E-zručnosti v oblasti IKT a zručnosti 21. storočia pre budúcu ekonomiku** – digitálne zručnosti a schopnosti, ale aj inovácie, kreativita, riešenie problémov, tímová práca, schopnosť učiť sa, sumarizácia informácií, problémové učenie. Matematika, prírodné vedy a technológie sú naďalej problematické.
- **Kľúčová úloha technológií v reforme vzdelávania** – ako a za akých okolností môžu technológie podporiť širšiu reformu vzdelávania.

2.13 Domový a bytový fond

Zmeny spoločensko – politických, hospodárskych pomerov po roku 1989 priniesli zmeny aj do oblasti bývania a to vo forme zmien vlastníckych vzťahov k bývaniu. V meste Nová Baňa sa vlastnícka štruktúra bytového fondu člení na súkromné, družstevné a obecné (prípadne štátne) byty. Bytový fond sa sústreďuje prevažne v tradičných rodinných domoch, ale významnou mierou sú zastúpené aj bytové domy. Pri porovnaní s priemernými ukazovateľmi štandardu bývania Banskobystrického kraja sa zistilo, že bytový fond v meste sa vyznačuje priemerným plošným štandardom, najmä z hľadiska kritérií veľkosti obytnej plochy, počtu obytných miestností a počtu osôb na 1 obytnú miestnosť. Kvalita bývania nezaostáva za priemerom, čo dokladujú ukazovatele vybavenia bytov kúpeľňou, ústredným kúrením.

Domový a bytový fond

Územie	Obývané byty v rodinných domoch	% podiel	Obývané byty v bytových jednotkách	% podiel	Spolu
Slovenská republika	856 147	49,37 %	877 993	50,63 %	1 734 140
Banskobystrický kraj	111 117	51,00 %	106 770	49,00 %	217 887
Žarnovica	5 805	68,37 %	2 686	31,63 %	8 491
Nová Baňa	1 338	54,57 %	1 114	45,43 %	2 452

Podľa výsledkov sčítania v roku 2011 bolo v SR 856 177 obývaných bytov v rodinných domoch a 877 993 obývaných bytov v bytových domoch. V meste Nová Baňa bolo obývaných 2 452 bytov a domov, z toho 1 338 boli obývané byty v rodinných domoch a 1 114 boli obývané byty v bytových domoch. Celková podlahová plocha väčšiny obývaných bytov v rodinných domoch v meste Nová Baňa sa pohybovala v rozpätí od 81 m² do 120 m² (727, t.j. 54,33% z celkového počtu obývaných bytov v rodinných domoch) a celková podlahová plocha obývaných bytov v bytových domoch sa u väčšiny pohybovala v rozpätí od 40 m² do 80 m² (814, t.j. 73,07% z celkového počtu obývaných bytov v bytových domoch). Najviac bytov v rodinných domoch a aj v bytových domoch využívalo vodu zo spoločného zdroja, konkrétne 871 rodinných domov (65,09% z celkového počtu domov) a 1 045 bytových domov (93,80% z celkového počtu bytov). V rodinných domoch až 78,55% domácností z celkového počtu obývaných bytov vlastnilo mobilný telefón, 50% vlastnilo osobný počítač, alebo notebook a 58% vlastnilo osobný automobil. V bytových domoch až 82,13% domácností z celkového počtu obývaných bytov vlastnilo mobilný telefón, 54,21% osobný počítač, alebo notebook a 48,65% osobný automobil. Na pevnú telefónnu linku bolo pripojených 43,12% domácností a 45,29% domácností bolo pripojených na internet z celkového počtu obývaných bytov v rodinných domoch. V obývaných bytových domoch bolo na pevnú telefónnu linku pripojených 39,67% domácností a na internet 49,37% domácností.

Mestský bytový podnik Nová Baňa, s.r.o. má v správe 136 nájomných bytov, t.j. v 4 bytových domoch a v osobnom vlastníctve je 236 bytových jednotiek, t.j. v 14 bytových domoch, v ktorých aj vykonávajú správu. Všetky byty sú obývané.

V roku 2014 mesto Nová Baňa dostalo 20 žiadostí o pridelenie nájomného bytu, z toho 8 žiadostí bolo zamietnutých z dôvodu nesplnenia podmienok stanovených Štátnym fondom rozvoj bývania pre zaradenie medzi žiadateľov o nájomný byt. V roku 2014 mesto prideliло celkom 9 nájomných bytov v nasledovnej skladbe:

- 1-izbový byt v počte 2
- 2-izbový byt v počte 5
- 3-izbový byt v počte 2

Z uvedených skutočností vyplýva, že mesto obdržalo 12 žiadostí, z ktorých prideleno 9 nájomných bytov.

V apríli 2019 budú dané do užívania ďalšie novo postavené nájomné byty. Mesto má evidovaných 72 žiadostí o pridelenie nájomného bytu. Bytov je 39 a to v nasledovnej skladbe

- 1-izbový byt v počte 11 - evidujeme 15 žiadostí
- 2-izbový byt v počte 20 - evidujeme 30 žiadostí
- 3-izbový byt v počte 8 – evidujeme 27 žiadostí

Nakoľko nemáme ešte podrobné informácie k splneniu podmienok na pridelenie bytu, nevieme presne určiť koľko žiadateľov bude tieto podmienky spĺňať.

2.14 Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou mesta. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zodpovednosti za rozvoj a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor.

Veľkou pomocou pre osamelých občanov, o ktorých sa nemá kto postarať v starobe, je zabezpečovanie opatrovateľskej služby v zmysle zákona o sociálnej pomoci. V rámci tejto aktivity mesto zamestnáva k 31.12.2018 - 16 opatrovateliek, ktoré sa starajú o 31 občanov vyžadujúcich si starostlivosť formou nákupu potravín, navarenia jedla, poupratovania, zabezpečenia osobnej hygieny, prípadne im pomáhajú pri kontakte s okolím.

Mesto Nová Baňa v rámci rozpočtových možností v súlade so zákonom o sociálnej pomoci poskytuje jednorazové dávky a finančnú pomoc sociálne odkázaným občanom na preklopenie momentálnej nepriaznivej finančnej situácie na nákup potravín, na úhradu energií, nákup liekov, ošatenia, úhradu nákladov na liečenie. Pri tejto pomoci sa kladie dôraz hlavne na viacdtné rodiny, pričom sa skúma celkový príjem rodiny a schopnosť rodiny vlastným pričinením si zlepšiť sociálnu situáciu.

2.14.1 Prehľad poskytovaných sociálnych služieb na území mesta Nová Baňa

Obsahom tejto časti je prehľad poskytovaných sociálnych služieb na území mesta Nová Baňa.

Nový systém poskytovania sociálnych služieb upravených v zákone č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní /živnostenský zákon/ v znení neskorších predpisov, stanovil presné pravidlá pre poskytovanie,

resp. pre zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb občanom odkázaným na tieto sociálne služby. Zároveň stanovil, ktoré konkrétne druhy sociálnych služieb bude poskytovať /zabezpečovať/ obec, a ktoré zasa samosprávny kraj. Obec, samosprávny kraj a právnické osoby nimi zriadené za účelom poskytovania týchto služieb definuje ako verejných poskytovateľov sociálnych služieb. Zákon však pozná ešte i neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí rovnako poskytujú sociálne služby za podmienok stanovených zákonom. Sú to rôzne súkromné, právnické, ale i fyzické osoby a dokonca i cudzinci. Obec ako subjekt zo zákona zodpovedný za poskytovanie sociálnych služieb, resp. za jej zabezpečenie, v spolupráci so žiadateľom o sociálnu službu zabezpečí jej poskytnutie najskôr vo vlastných zariadeniach. Až v prípade, že nie je možné zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb vo vlastnom zariadení, so súhlasom občana požiadava obec kraj o poskytnutie sociálnej služby u verejného poskytovateľa sociálnych služieb. Nič samozrejme nebráni tomu, aby si občan vybral i neverejného poskytovateľa sociálnych služieb. V zmysle citovaného zákona má mesto v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečovať dostupnosť sociálnych služieb občanom odkázaným na sociálnu službu a právo výberu sociálnej služby za podmienok ustanovených zákonom.

Ťažiskom sociálnej pomoci, ktorú mesto musí poskytovať alebo zabezpečiť je poskytovanie sociálnej služby svojim občanom, poskytovanie sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízkoprahovom dennom centre, v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu, v zariadeniach pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári.

V zmysle § 80 citovaného zákona obec zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár. Obec môže zriaďovať, zakladáť a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona.

Z uvedeného vyplýva, že obec nie je povinná sociálnu službu priamo poskytovať, ale môže jej poskytovanie zabezpečiť u iného verejného alebo neverejného poskytovateľa. Je potrebné tiež uviesť, že pri poskytovaní alebo zabezpečovaní sociálnych služieb /t.j. aj zriaďovaní/, obec vychádza z potrieb svojich obyvateľov. V prípade, že v obci nie sú klienti, resp. požiadavky na príslušnú sociálnu službu, nie je potrebné danú sociálnu službu zriaďovať, poskytovať alebo zabezpečovať.

Zariadenia sociálnych služieb zriadené verejnými poskytovateľmi:

- **Domov sociálnych služieb Hrabiny, Rekreačná cesta I/393, Nová Baňa:** Zriaďovateľom je Banskobystrický samosprávny kraj ako rozpočtová organizácia. Poskytuje sociálne služby svojim klientom, t. j. deťom a dospelým s telesným postihnutím a duševnými poruchami od narodenia do skončenia povinnej školskej dochádzky alebo do skončenia vzdelania a v prípade ďalšej prípravy na povolanie do skončenia tejto prípravy formou ambulantnej a pobytovej sociálnej služby. Komplexná starostlivosť zahŕňa výchovný, vzdelávací, rehabilitačný, zdravotný a sociálny aspekt. Kapacita zariadenia je 128 miest, z toho DSS – 100 miest, ŠZ – 13 miest, ZPB – 4 miesta a RhS – 11 miest. Svoje miesto tu

našli aj deti s nariadenou ústavnou starostlivosťou, ktorých je v súčasnosti 7, takže zariadenie plní funkciu aj „detského domova“. Klientmi DSS sú deti a mládež s mentálnym postihnutím a duševnými poruchami, telesným postihnutím a s kombinovaným postihnutím, ktorým sú poskytované sociálne služby formou: ambulatného, týždenného a celoročného pobytu.

- ***Stredisko: Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb pri DSS Hrabiny Nová Baňa, Moyzesova 10, Nová Baňa:*** Poskytuje služby pre seniorov a dospelých zdravotne postihnutých s duševnými poruchami, telesným postihnutím s poruchami pohybového a podporného aparátu a s kombinovaným postihnutím. Kapacita: 20 miest, z toho DSS – 15 miest, ZPS – 5 miesta. Forma pobytu: celoročná pobytová forma..
- ***Centrum pre deti a rodinu:*** Centrum pre deti a rodinu v Novej Bani poskytuje dočasne náhradné prostredie pre výchovu 46 deťom a mladým dospelým vo veku od 0 do 25 rokov. Dieťa s nariadenou ústavnou starostlivosťou musí dostať možnosť žiť v prostredí, ktoré sa svojim charakterom čo najviac podobá rodinnému prostrediu. V súčasnej dobe má 11 detí možnosť žiť v reálnych rodinách. Jedná sa o 5 profesionálnych rodín, ktoré sú organizačnou súčasťou detského domova. Profesionálni rodičia sú zamestnanci, ktorí sa o deti starajú v ich vlastnom domácom prostredí. Tridsaťšesť detí žije v štyroch samostatných skupinách. Samostatné skupiny možno charakterizovať ako domácnosti, situované v dvoch samostatných bytových jednotkách v budove na ulici Moyzesova č. 39 a v dvoch rodinných domoch v Novej Bani. O deti sa v každej samostatnej skupine stará päť zamestnancov. Zriaďovateľom je ÚPSVaR Banská Bystrica.

Zariadenia sociálnych služieb zriadené neverejnými poskytovateľmi:

- ***Bonitas, n.o., Májová 15, Nová Baňa:*** ZSS: Domov sociálnych služieb a domov dôchodcov OÁZA, Tekovská Breznica 730, cieľová skupina: seniori a občania so zdravotným postihnutím. Kapacita: 50 miest, z toho ZPS: 34 miest a DSS – 16 miest. Forma pobytu: celoročná pobytová forma.

Mesto aktívne spolupracuje s miestnymi seniormi a zdravotne postihnutými a podporuje ich činnosti: Jednota dôchodcov Slovenska, Zväz protifašistických bojovníkov, Zväz zdravotne postihnutých, Denné centrum seniorov Lipa. V sociálnej oblasti Denné centrum seniorov LIPA organizuje veľa zaujímavých aktivít pre seniorov, ktorých cieľom je poskytnúť pomoc pre seniorov a zdravotne postihnutých, aktívne zapájať seniorov do diania života v meste, v sebarealizácii, nadväzovaní kontaktov a podobne. Mesto hradí Dennému centru seniorov LIPA výdavky na energie, vodné a stočné, poštovné a telekomunikačné poplatky + internet, prepravné na poznávací zájazd, mzdy a odvody pre predsedníčku a upratovačku DSC LIPA. Jednote dôchodcov Slovenska sú poskytnuté dotácie na zájazdy. Pomoc zdravotne postihnutým mesto realizuje prostredníctvom dotácií ZO Slovenskému zväzu zdravotne postihnutých na dopravu na zájazdy spojené s poznávaním histórie a krás Slovenska.

Obec v zmysle § 80 citovaného zákona poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v:

- 1. nocľahárni,*
- 2. nízkoprahovom dennom centre,*
- 3. nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu,*
- 4. zariadení pre seniorov,*
- 5. zariadení opatrovateľskej služby,*
- 6. dennom stacionári.*

1. Nocľaháreň

Podľa § 25 citovaného zákona sa v nocľahárni poskytuje fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať.

V nocľahárni sa poskytuje:

- ubytovanie poskytnutím prístrešia na účel prenocovania,
- sociálne poradenstvo,
- utvárajú podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny,
- prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín.

Mesto Nová Baňa nezabezpečuje v zmysle citovaného zákona poskytovanie sociálnej služby v nocľahárni nakoľko nie je požiadavka na príslušnú sociálnu službu.

2. Nízkoprahové denné centrum

V nízkoprahovom dennom centre sa poskytuje sociálna služba počas dňa osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a ktorá nemá zabezpečené ubytovanie.

V nízkoprahovom dennom centre sa:

- poskytuje sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov a nevyhnutné ošatenie a obuv
- utvárajú podmienky na prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny a na záujmovú činnosť.

Mesto Nová Baňa nezabezpečuje v zmysle citovaného zákona poskytovanie sociálnej služby v nocľahárni nakoľko nie je požiadavka na príslušnú sociálnu službu.

3. Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu

V nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu sa poskytuje sociálna služba počas dňa osobe alebo rodine, ktorá je ohrozená sociálnym vylúčením alebo má obmedzenú schopnosť sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre svoje životné návyky a spôsob života. V nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu sa poskytuje

sociálne poradenstvo a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov a utvárajú podmienky na poskytovanie nevyhnutného ošatenia a obuvi a na záujmovú činnosť.

Mesto Nová Baňa nemá zriadené uvedené zariadenie.

4. Zariadenie pre seniorov:

V zariadení pre seniorov sa poskytuje sociálnu službu fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a má najmenej IV. stupeň odkázanosti podľa osobitného predpisu alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

V súčasnej dobe sa v meste Nová Baňa nachádza 1 zariadenie pre seniorov ktoré je v správe BBSK. Mesto Nová Baňa pociťuje tlak na vybudovanie ďalšieho takéhoto zariadenia aj z dôvodu starnutia obyvateľstva, ktoré vychádza z celoslovenského prieskumu, vzhľadom na demografickú krivku je vysoký predpoklad, že do budúcnosti bude ešte väčší problém s umiestňovaním ľudí, ktorí sú odkázaní na odbornú starostlivosť.

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Nová Baňa

V roku 2011 sa dovtedy samostatné zariadenie DD a DSS pričlenilo k Domovu sociálnych služieb Hrabiny, ktoré funguje od roku 1974. Zariadenie poskytuje sociálne služby pre 20 klientov s telesným mentálnym, duševným a kombinovaným postihnutím, formou celoročného pobytu v priemere 84 rokov. Poskytuje soc. služby druhu DSS, ZpS. Zabezpečuje pre klientov pomoc pri odkázanosti na pomoc inej FO, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, ošetrovateľskú starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, pracovnú terapiu a záujmovú činnosť. V doobedňajších hodinách majú klienti priamu činnosť, čo znamená, že sa zabezpečujú kultúrne, spoločenské aktivity zamerané na podporu schopností a zručností klienta. Mesačne sú uspokojované duchovné potreby klientov p. kaplánom pri kaplnke ružencovej Panny Márie. Zabezpečujú sa aktivity ako čítanie literatúry, canisterapia, reminiscenčná terapia, ručné práce na rozvoj jemnej motoriky, ľahké pohybové cvičenia a kognitívne cvičenia na podporu pamäte. Zabezpečujú sa aj fakultatívne služby ako pedikérska a kadernícka služba.

Prijímateľmi sociálnych služieb v stredisku DD a DSS sú skupiny osôb, ktoré môžeme z rôznych dôvodov označiť za zraniteľné. Ide o starých ľudí, ktorí potrebujú pomoc a starostlivosť iných. Tím zamestnancov strediska DD a DSS sa snaží, aby klienti viedli dôstojný každodenný život a toto zariadenie sa stalo ich skutočným domovom.

Mimo mesta Nová Baňa v okruhu 20km sa nachádzajú 3 zariadenia pre seniorov

1. DSS a DD OÁZA Tekovská Breznica

Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov je pre klientov, odkázaných na sociálnu starostlivosť náhradou za prirodzené prostredie v rodine a preto je zabezpečovanie

sociálnych služieb nasmerované na individuálne potreby, požiadavky a zdravotné možnosti jednotlivých klientov. Súčasťou sociálnej starostlivosti je aj kultúrno - záujmová činnosť. Kapacita prízemnia pavilónu A pozostáva z 10 ubytovacích izieb (9 dvojlôžkových a 1 jednolôžková), jedálne, spoločenskej miestnosti, výdajne stravy. Ubytovacia kapacita poschodia pavilónu A pozostáva z 12 izieb so sprchou a umývadlom (z toho 11-dvojlôžkových a 1-jednolôžkovej izby), jedálne, spoločenskej miestnosti, výdajne stravy a výťahu stravy.

Poschodie pavilónu B obsahuje 11 dvojlôžkových izieb s kapacitou 22 klientov.

Zariadenie má vlastnú kuchyňu a práčovňu. Súčasťou budovy je aj "zimná záhrada" zriadená na rôzne kultúrno - spoločenské podujatia a tiež ako návštevná miestnosť.

2. DSS Dominik n.n. Veľká Lehota

V **Domove sociálnych služieb** sa poskytuje sociálna služba týždennou pobytovou sociálnou službou, alebo ambulantnou sociálnou službou fyzickej osobe do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a má najmenej V. stupeň odkázanosti, podľa prílohy č. 3 zákona č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách. V domove sociálnych služieb sa

a) poskytuje

pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia ,ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie,

b) zabezpečuje pracovná terapia, záujmová činnosť,

c) utvárajú podmienky na vzdelávanie a úschovu cenných vecí.

3. ZSS SAMARITÁNKA, n.o. Žarnovica

je v súčasnom období poskytované v tejto štruktúre:

- 15 lôžok - na celoročný pobyt na dobu neurčitú v Zariadení pre seniorov (ZPS)
- 6 lôžok - na celoročný pobyt na dobu neurčitú v Špecializovanom zariadení (ŠZ)
- 4 lôžka - na celoročný pobyt na dobu neurčitú v Domove sociálnych služieb (DSS)
- 6 lôžok - na celoročný pobyt na dobu určitú v Zariadení opatrovateľskej služby (ZOS)
- a 5 miest - kreslá na denný pobyt v zariadení

Toto zariadenie okrem iného ponúka ambulantnú službu v dennom stacionári. Podmienkou prijatia je posúdenie o odkázanosti na sociálnu službu denného stacionáru s minimálnym stupňom odkázanosti č. III.

5. Zariadenie opatrovateľskej služby: V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje starostlivosť osobe s nepriaznivým zdravotným stavom, ktorej poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti nerieši sociálnu situáciu. V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje

ubytovanie, pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, stravovanie, ošetrovateľská starostlivosť, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne.

Mesto Nová Baňa nemá zriadené zariadenie opatrovateľskej služby

6. Denný stacionár:

Denný stacionár pre seniorov je opatrovateľská služba v zariadení s denným pobytom, poskytovaná seniorom, ktorí žijú v rodinách s ekonomicky aktívnymi príslušníkmi rodiny, ktorí im nemôžu poskytnúť celodennú starostlivosť, ale nechcú ich umiestniť v zariadení sociálnych služieb, resp. čakajú v poradovníku na umiestnenie do zariadení sociálnych služieb. Tiež je určená seniorom, ktorí žijú sami, potrebujú kontakt s ľuďmi a vyplniť voľný čas. V dennom stacionári sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, stravovanie, zabezpečuje pracovná terapia, záujmová činnosť.

V meste Nová Baňa sa takéto t.č. takéto zariadenie nenachádza.

Obec v zmysle § 80 písm. e/ citovaného zákona poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:

1. opatrovateľskú službu
2. prepravnú službu
3. odľahčovaciu službu

1. Opatrovateľská služba:

Mesto Nová Baňa poskytuje opatrovateľskú službu ako jednu z foriem sociálnej služby na území mesta Nová Baňa a mestských častiach v zmysle citovaného zákona. Mesto Nová Baňa poskytuje terénnu opatrovateľskú službu, ktorá sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí, t.j. v byte, v domácnosti. Výška úhrady za poskytnutú opatrovateľskú službu sa určuje v hodinách - 0,60 Eura za 1 hodinu v zmysle VZN mesta Nová Baňa 15/2009 o poskytovaní opatrovateľskej služby, o spôsobe určenia a výšky úhrady za poskytnutú opatrovateľskú službu na území mesta Nová Baňa a v mestských častiach. Dopyt a požiadavky po takejto forme sociálnej služby neustále vzrastá. Pribúda čoraz viac občanov odkázaných na poskytovanie opatrovateľskej služby. Je to tiež spôsobené tým, že je problém zabezpečiť občanom zariadenie, ktoré vyhovuje ich potrebám najčastejšie teda domov dôchodcov. Snahou mesta je v rámci svojich možností vyhovieť všetkým žiadateľom o opatrovateľskú službu. Zároveň táto služba vo veľa prípadoch pôsobí aj ako medzistupeň pri umiestňovaní občanov do zariadení.

2. Prepravná služba:

Prepravná služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu po rovine alebo po schodoch a obmedzenou schopnosťou orientácie.

Prepravná služba zahŕňa:

- prepravu osoby zdravotne a telesne postihnutej
- prepravu osoby na invalidnom vozíku
- poskytnutie asistenta počas prepravy
- poskytnutie zdravotníckych pomôcok počas vyšetrenia:- invalidný vozík, chodítko na podporu chôdze
- zabezpečenie asistenčnej služby, ktorá je súčasťou operačného strediska a prepravnej služby
- poskytnutie asistenta počas prepravy
- sprevádzanie pacientov počas vyšetrenia v 2 zdravotníckych zariadeniach.

Mesto Nová Baňa nezabezpečuje poskytovanie prepravnej služby. Avšak Úrad práce poskytuje príspevok na taxík, ktorý je vo veľkej miere využívaný

3. Odľahčovacia služba:

Zo stretnutia s pracovnou skupinou vzišla potreba o zriadenie takejto služby. Mesto do budúca bude hľadať spôsoby, aby takáto služba bola v meste poskytovaná. Odľahčovacia služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorou sa poskytuje alebo zabezpečuje fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím sociálna služba počas obdobia, v ktorom fyzická osoby, ktorá opatruje, nemôže opatrovanie vykonávať. Cieľom odľahčovacej služby je umožniť fyzickej osobe, ktorá opatruje nevyhnutný odpočinok na účel udržania jej fyzického zdravia a duševného zdravia a prevencie jeho zhoršenia. Za „opatrovanie“ sa považuje peňažný príspevok na opatrovanie priznaný príslušným Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny.

Mesto Nová Baňa t. č. neposkytuje ani nezabezpečuje poskytovanie odľahčovacej služby.

Jednou z foriem sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii sú sociálne služby, ktoré sú poskytované na základe citovaného zákona. Cieľom zákona o sociálnych službách je podporovať sociálne začlenenie občanov a uspokojovať sociálne potreby ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Sociálne služby sa zameriavajú najmä na prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, prevenciu sociálneho vylúčenia, riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny.

Mesto Nová Baňa v rámci sociálnej starostlivosti:

- poskytuje opatrovateľskú službu
- poskytuje vecnú a finančnú pomoc pre činnosť jedného denného centra navštevujúcich cca 110 dôchodcov
- poskytuje pomoc občanom mesta, ktorí sa dostali v dôsledku mimoriadnych životných situácií do hmotnej núdze a to formou jednorazovej dávky sociálnej pomoci, jednorazových dávok pre deti a sociálnych pôžičiek
- vykonáva osobitného príjemcu dávok a prídavkov na deti, zanedbávajúcich povinnú školskú dochádzku

Mesto Nová Baňa je zapísané Banskobystrickým samosprávnym krajom do Registra poskytovateľov sociálnych služieb v zmysle zákona o sociálnych službách ako poskytovateľ nasledovných druhov sociálnych služieb: ▪ opatrovateľská služba ▪ denné centrum

Domáca opatrovateľská služba Domáca opatrovateľská služba je poskytovaná v zmysle § 41 zákona č. 448/2008 o sociálnych službách a je poskytovaná fyzickej osobe, ktorá:

1. je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3a
2. je odkázaná na pomoci pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4.

Odkázanosť občana na poskytovanie domácej opatrovateľskej služby sa posudzuje na základe žiadosti občana. Zdravotnou a sociálnou posudkovou činnosťou je stanovený stupeň odkázanosti občana na pomoc inej fyzickej osoby a rozsah úkonov opatrovateľskej služby. Zdravotná posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby, ktoré vykonáva zmluvný posudzujúci zdravotnícky pracovník. Výsledkom zdravotnej posudkovej činnosti je zdravotný posudok, ktorý obsahuje stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby. Sociálna posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti občana na sociálnu službu zahŕňa posudzovanie: – individuálnych predpokladov fyzickej osoby, – rodinného prostredia fyzickej osoby – prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Sociálna posudková činnosť sa realizuje návštevou v domácnosti žiadateľa o posúdenie odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby a jej výsledkom je sociálny posudok, ktorý obsahuje zoznam úkonov sebaobsluhy podľa prílohy č.3 zákona o sociálnych službách, zoznam úkonov starostlivosti o svoju domácnosť a zoznam základných sociálnych aktivít podľa prílohy č.4 zákona o sociálnych službách, pri ktorých je fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby v porovnaní s fyzickou osobou rovnakého veku a pohlavia bez zdravotného postihnutia alebo nepriaznivého zdravotného stavu. Sociálnu posudkovú činnosť vykonáva sociálny pracovník mesta. Obsahom posudku je aj rozsah odkázanosti pri jednotlivých úkonoch, vyjadrený predpokladaným rozsahom hodín v rámci určeného rozpätia podľa prílohy č.3 písm. b). Na základe zdravotného a sociálneho posudku sa vyhotovuje posudok o odkázanosti na

sociálnu službu a mesto Nov Baňa vydáva rozhodnutie o odkázanosti občana na sociálnu službu. Rovnaký postup posúdenia odkázanosti občana na sociálnu službu je zachovaný aj v prípade, že občan žiada o posúdenie odkázanosti na poskytovanie starostlivosti v zariadení pre seniorov.

Občan, ktorý je na základe rozhodnutia Mesta Nová Baňa odkázaný na poskytovanie domácej opatrovateľskej služby môže požiadať o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby a na základe žiadosti sa uzavrie zmluva o poskytovaní sociálnej služby – domácej opatrovateľskej služby. Suma úhrady za opatrovateľskú službu je stanovená vo výške 0,60 € za hodinu poskytnutej opatrovateľskej služby.

Úhrada za opatrovateľskú službu v kalendárnom mesiaci sa určí podľa rozsahu hodín poskytovaných úkonov sebaobsluhy, úkonov starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivít v prepočte na počet pracovných dní v príslušnom mesiaci. Po zaplatení úhrady za opatrovateľskú službu musí prijímateľovi opatrovateľskej služby zostať mesačne z jeho príjmu najmenej 1,4 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenej zákonom o životnom minime. Ak prijímateľ opatrovateľskej služby nemá príjem alebo jeho príjem nepostačuje na platenie úhrady za opatrovateľskú službu, môže úhradu za opatrovateľskú službu alebo jej časť platiť aj iná osoba, alebo prechádza táto povinnosť na zaopatrené plnoleté deti alebo rodičov, ak sa ich príjem neposudzuje spoločne s príjmom prijímateľa opatrovateľskej služby. Zaopatreným plnoletým deťom alebo rodičom po zaplatení úhrady za opatrovateľskú službu musí tiež mesačne zostať 1,4 násobok sumy životného minima ustanovenej zákonom o životnom minime. S mestom Nová Baňa uzatvoria zmluvu o platení úhrady alebo čiastočnej úhrady za opatrovateľskú službu. Ak prijímateľovi opatrovateľskej služby nevznikne povinnosť platiť úhradu za opatrovateľskú službu alebo jej časť a táto povinnosť nevznikne ani zaopatreným plnoletým deťom alebo rodičom a prijímateľ opatrovateľskej služby zomrie, nezaplatená úhrada za opatrovateľskú službu alebo jej časť je pohľadávka mesta Nová Baňa, ktorá sa uplatňuje v konaní o dedičstve.

Domáca opatrovateľská služba je terénna forma sociálnej služby a poskytuje sa v byte klienta. V súčasnosti poskytuje mesto Nová Baňa opatrovateľskú službu 30 občanom, ktorí sú odkázaní na pomoc inej osoby. U všetkých klientov bola posúdená ich odkázanosť na poskytovanie opatrovateľskej služby v zmysle zákona o sociálnych službách a majú uzatvorené zmluvy o poskytovaní opatrovateľskej služby v súlade so zákonom o sociálnych službách. Mesto Nová Baňa zamestnáva 16 opatrovateľiek.

Denné centrum LIPA

Na území mesta Nová Baňa sa nachádza 1 denné centrum, v ktorom sa v zmysle § 56 zákona o sociálnych službách poskytujú sociálne služby počas dňa fyzickým osobám, ktoré dovŕšili dôchodkový vek a je v nich zabezpečený priestor pre vykonávanie záujmovej a kultúrnej činnosti. Denné centrum sa nachádza širšom centre Novej Bane. Prevádzka denného centra je financovaná z rozpočtu mesta Nová Baňa. V súčasnosti je v dennom centre zapísaných 110 fyzických osôb, ktoré dovŕšili dôchodkový vek. Klienti sa v dennom centre stretávajú 2-krát

týždenne, venujú sa rôznym činnostiam: ručným prácam, vareniu, pečeniu, spoločenským hrám, navštevujú kultúrne podujatia, organizujú výlety, slávnostné posedenia, využívajú relaxačné pobyty, žijú plnohodnotným životom. Zo strany mesta Nová Baňa je činnosť denných centier monitorovaná a je sledované efektívne vynakladanie finančných prostriedkov. Formou dohody mesto Nová Baňa dennom centre zamestnáva vedúcu denného centra, ktorá je zodpovedná za jeho chod, otváranie, zatváranie, vykonávanie administratívnych prác a organizovanie činnosti denného centra.

Na území mesta pôsobia tiež tieto organizácie

ZO jednota dôchodcov na Slovensku, ktorá má 97 členov

ZO Slovenský zväz zdravotne postihnutých na Slovensku, počet členov 202

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov s počtom členov 21

2.15 Sociálna charakteristika obyvateľstva

2.15.1 Rodinné prídavky – osobitný príjemca

Mesto Nová Baňa je osobitným príjemcom rodinných prídavkov na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku v zmysle § 12, ods.2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších zmien a doplnkov.

2.15.2 Pomoc v hmotnej a sociálnej núdzi

Zákon č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi

Mesto Nová Baňa poskytuje pre občanov s trvalým pobytom v meste Nová Baňa v zmysle zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov jednorazovú dávku v hmotnej núdzi (ďalej len "JDvHN"). Zákon taxatívne vymedzuje, čo sa považuje za mimoriadne výdavky na účely poskytovania JDvHN. Sú to výdavky na nevyhnutné ošatenie, základné vybavenie domácnosti, zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrené dieťa a na mimoriadne liečebné náklady. Základným vybavením domácnosti je posteľ a stoličky podľa počtu členov rodiny, stôl, chladnička, sporák, varič, vykurovacie teleso, palivo, pračka, periny a posteľná bielizeň, bežný kuchynský riad, rádioprijímač. Mesto môže poskytnúť JDvHN občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky, najmä na úhradu mimoriadnych výdavkov. V praxi to znamená, že občanom s trvalým pobytom v meste Nová Baňa, (rodiny s deťmi, seniori, občania zdravotne postihnutí a pod.), ktorí sú v stave hmotnej a sociálnej núdže, nemôže byť v zmysle hore uvedeného zákona poskytnutá jednorazová dávka v hmotnej núdzi, pokiaľ nie sú poberateľmi dávky v hmotnej

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nová Baňa

núdzi prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Mesto Nová Baňa poskytuje takýmto občanom dávku z rozpočtu mesta.

V roku 2017 bola schválená dotácia na stravu a školské pomôcky pre 56 detí. Z toho 36 detí dostalo dotáciu na stravu a 20 na školské pomôcky.

V roku 2017 bolo podaných 23 žiadostí o pomoc v hmotnej núdzi. Žiadosti boli predložené bytovej a sociálnej komisii pri MsZ v Novej Bani. Komisia rozhodla, že v troch prípadoch bola poskytnutá finančná pomoc z rozpočtu mesta, 2x vo výške 50 eur a 1x vo výške 150€. Ostatní žiadatelia požadovali palivové drevo. V šiestich prípadoch komisia zamietla dávku v hmotnej núdzi či už z dôvodu že žiadateľ opakovane žiadal v jednom roku o pomoc, alebo žiadal o veci ktoré sa nepovažujú za mimoriadnu životnú potrebu, okamžitú pomoc pri preklení mimoriadnej nepriaznivej situácie, do ktorej sa občan dostal nie vlastným pričinením, ako napríklad výstavba oplotenia

3. Strategická časť

3.1. SWOT analýzy a definovanie priorít

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v meste, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu meste priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. V rámci analýzy SWOT sa mesto koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele mesta, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie mesto stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie perspektívne. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry a i.

Swot analýza– Deti, mládež a rodina

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- zariadenia krízovej intervencie a subjekty vykonávajúce krízovú intervenciu- existencia jasli a materských centier- spolupráca verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb- rozbiehajúce sa sieťovanie organizácií venujúci sa deťom, mládeži a rodinám- dotačný systém samosprávy a VÚC- poskytovanie mestských priestorov pre aktivity a organizácie pôsobiace v tejto oblasti	<ul style="list-style-type: none">- nedostatočná vzájomná informovanosť sieťovanie a spolupráca subjektov pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb pre deti, mládež a rodinu- absencia centier včasnej intervencie- nedostatočná terénna sociálna práca v rodinách- slabo rozpracovaná krízová intervencia v sociálnej práci- nedostatok prevenčných a terapeutických programov- nedostatok personálnych a priestorových kapacít pre inklúziu zdravotne znevýhodnených detí a ich rodičov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">- vytvorenie platformy pre sieťovanie subjektov pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb pre deti, mládež a rodiny- programové obdobie 2019 – 2023 možnosť financovania projektov v sociálnej oblasti z EŠIF- etablovanie absentujúcich sociálnych služieb pre rodiny s deťmi- podpora organizácií vykonávajúcich prácu s deťmi a rodinou- budovanie komunitných centier, rozvoj komunitných aktivít v jednotlivých častiach mesta- rešpektovanie potrieb zdravotne znevýhodnených detí (napr. pri revitalizácii detských ihrísk) z- zlepšenie informovanosti obyvateľov o poskytovaných sociálnych službách	<ul style="list-style-type: none">- nestabilná legislatíva- nedostatočné a nestabilné financovanie sociálnych služieb- nárast počtu detí so zdravotným a mentálnym postihnutím a poruchami správania

Swot analýza seniori

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existujúca sieť sociálnych služieb pre seniorov - spolupráca subjektov zabezpečujúcich sociálne služby pre seniorov - uspokojivé informačné toky samosprávy pre seniorov - osvetové a preventívne aktivity, spoločenské, kultúrne a športové akcie pre seniorov - zľavy na vstupnom pre seniorov na mestské podujatia a do mestských zariadení - činnosť Jednoty dôchodcov Slovenska - činnosť DCS Lipa - činnosť ZO SZZP 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia terénnej opatrovateľskej služby počas víkendov - absencia špecializovaného denného stacionára, resp. špecializovanej služby/zariadenia pre seniorov (pre seniorov s psychiatrickými ochoreniami, neprispôsobivých a agresívnych a pod.) - nedostatočné poskytovanie odľahčovacej služby a nízke povedomie o nej - cenovo, kapacitne a/alebo kvalitatívne nedostatočné služby v pobytových a denných zariadeniach pre seniorov - vzhlľadom na zvyšujúci sa počet seniorov - nízke povedomie obyvateľov o možnostiach poskytovania sociálnych služieb pre seniorov - nedostatočné špecializované poradenstvo pre rodinných príslušníkov seniorov - nedostatok dobrovoľníkov v službách pre seniorov - nízka angažovanosť aktívnych seniorov v dobrovoľníckych aktivitách
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - podpora rozvoja nedostatočných a absentujúcich sociálnych služieb pre seniorov - programové obdobie 2019 – 2023, možnosť financovania projektov v sociálnej oblasti z EŠIF - realizácia Programu aktívneho starnutia - zapojenie seniorov do dobrovoľníctva - podpora dobrovoľníctva v službách pre seniorov - mapovanie potrieb seniorov, ktorí sú v domácom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> - starnúca populácia - nestabilná legislatíva - nestabilné a nedostatočné financovanie sociálnych služieb - cenovo neprístupné služby pre niektorých seniorov - nízke právne povedomie a slabá ochrana seniorov pred „šmejdmi“ a inými podvodnými konaniami - odliv personálnych kapacít (opatrovateľky, ošetrovateľky a pod.) do zahraničia z dôvodu nízkeho platového ohodnotenia

Swot analýza - Osoby so zdravotným postihnutím

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - fungovanie centier špeciálnopedagogického poradenstva - absencia agentúry podporovaného zamestnávania ZŤP osôb v meste a nedostatok adekvátnych pracovných - aktívny prístup samosprávy pri zabezpečovaní bezbariérovosti verejných priestranstiev a komunikácií a zavádzaní orientačných systémov - aktívny prístup ostatných inštitúcií 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia dôležitých sociálnych služieb pre osoby so ZP v meste (služba včasnej intervencie, zariadenie podporovaného bývania, špecializované zariadenia a iné) - nedostatok chránených dielní - chýba zmapovanie počtosti tejto cieľovej skupiny - obmedzené priestory pre aktivity organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb pre osoby so ZP - nedostatok personálnych a priestorových kapacít pre inklúziu zdravotne znevýhodnených detí - nedostatočné zohľadňovanie potrieb osôb so ZP (napr. vozičkárov) pri verejných podujatiach v meste - nedostatočná osвета a informovanosť o právach občanov so ZP - údržba komunikácií a chodníkov (nielen zimná) nezohľadňujúca potreby osôb so ZP - absencia agentúry podporovaného zamestnávania ZŤP osôb v meste a nedostatok adekvátnych pracovných
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - zosieťovanie subjektov, ktoré sa venujú problematike osôb so ZP - koordinácia ich činnosti prostredníctvom pracovnej skupiny vytvorenej samosprávou - zmapovanie potrieb osôb so ZP a ich rodín - programové obdobie 2018 – 2023, možnosť financovania projektov v sociálnej oblasti z EŠIF - podpora absentujúcich služieb pre osoby so ZP - osвета a zlepšenie informovanosti o potrebách osôb so ZP 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočné a nestabilné financovanie sociálnych služieb - sociálne vylúčenie osôb so ZP (aj z dôvodu pretrvávajúcich fyzických bariér v prostredí) - obmedzené možnosti osôb so ZP pri uplatnení sa na otvorenom trhu práce - nízky záujem spoločnosti a politikov o začlenenie osôb so ZP do bežného života - nerešpektovanie legislatívnych požiadaviek na bezbariérovosť pri novostavbách - nerešpektovanie asistenčného a vodiaceho psa v dopravných prostriedkoch, pri vstupe do reštauračných zariadení, obchodov, úradov

Swot analýza – Bytová problematika

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - mesto Nová Baňa disponuje s bytmi so štandardným vybavením - mesto celkovo disponuje s 91 bytmi - na jar 2019 bude odovzdaných ďalších 39 bytov (1,2 a 3 izbových) 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia krízového bývania, najmä pre rodiny s deťmi - nedostatok štartovacích bytov pre mladých - mesto nemá k dispozícii vhodnú lokalitu na výstavbu „sociálnych bytov“
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - programové obdobie 2019 – 2023 – možnosť financovania krízového bývania z EŠIF - spracovanie koncepcie riešenia sociálneho bývania v meste - riešenie ubytovania rodín a osamelých rodičov v krízových situáciách - budovanie sociálnych bytov pre nízkopríjmové rodiny s deťmi, jednotlivcov a seniorov - lokalizácia sociálnych bytov do rôznych častí mesta - pozitívne ovplyvňovanie verejnej mienky na umiestňovanie sociálnych bytov v rôznych lokalitách mesta 	<ul style="list-style-type: none"> - nárast chudoby a s tým súvisiaci dopyt po sociálnom bývaní - ekonomické hľadisko riešenia bytovej problematiky (ekonomická efektivita) - nárast počtu neplatičov, nárast dlhu mesta - odmietanie sociálneho bývania občanmi mesta - nárast počtu ľudí bez prístrešia - legislatívne obmedzenie možností využívania bytov postavených zo ŠFRB - nedostatok politickej vôle riešiť túto problematiku

Sumárna SWOT analýza všetkých cieľových oblastí

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia viacerých zariadení sociálnych služieb a činnosť verejných aj neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta - vzájomná spolupráca verejných a neverejných subjektov pôsobiach na území mesta v sociálnej oblasti a začínajúce sieťovanie - záujem samosprávy hľadať systémové riešenia na základe poznania potrieb obyvateľov - finančná a nefinančná podpora mesta Nová Baňa neverejným subjektom - fungovanie viacero informačných zdrojov 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia niektorých dôležitých sociálnych služieb na území mesta a z toho vyplývajúca neschopnosť vytvoriť fungujúcu sociálnu sieť pre jednotlivé cieľové skupiny - nedostatočná kapacita v existujúcich zariadeniach - cenová nedostupnosť niektorých služieb pre nízkopríjmové skupiny občanov - nedostatočná vzájomná integrovanosť a sieťovanie organizácií a iných subjektov pôsobiach v oblasti sociálnych služieb - nedostatočné zmapovanie početnosti a potrieb niektorých cieľových skupín

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nová Baňa

<p>samosprávy dostupným všetkým obyvateľom mesta</p> <ul style="list-style-type: none"> - široká škála verejných podujatí zameraných na osvetu, prevenciu chorôb a sociálne patologických javov, podporu zdravého životného štýlu ako aj aktivít podporujúcich sociálnu inklúziu - aktívny prístup samosprávy pri zabezpečovaní bezbariérovosti verejných priestranstiev a komunikácií a zavádzaní orientačných systémov - byty vo vlastníctve mesta 	<ul style="list-style-type: none"> - chýbajúce koncepcie/stratégie riešenia viacerých okruhov v rámci soc. oblasti (stratégia riešenia problematiky marginalizovaných komunit, koncepcia riešenia sociálneho bývania v meste, jednotné pravidlá pre zabezpečenie odľahčovacej služby a iné) - nedostatočná terénna sociálna práca a krízová intervencia - nedostatočné a nízko ohodnotené odborné personálne kapacity v sociálnej oblasti - nedostatočné podmienky pre osamostatnenie sa a integráciu ZŤP osôb (zamestnávanie, podporované bývanie) a sociálnu inklúziu obyvateľov z MRK a občanov v ťažkej životnej situácii“ (sociálne bývanie, sociálny podnik a pod.) - nedostatočná úroveň dobrovoľníctva a nevyužitý potenciál komunity - nedostatočné bytové kapacity pre rodiny a jednotlivcov v kríze, pre mladých (štartovacie byty) - absencia krízového bývania, najmä pre rodiny s deťmi
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - zmapovanie cieľových skupín, ktorých početnosť nie je zrejmá - etablovanie absentujúcich sociálnych služieb na území mesta - zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb prostredníctvom terénnej sociálnej práce - rozvoj komunitných služieb poskytovaných terénnou a ambulatnou formou - vytvorenie fungujúcej siete sociálnych služieb založenej na skutočnom dopyte a uspokojení potrieb občanov - vytvorenie platformy pre sieťovanie organizácií a iných subjektov pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb, vytváranie partnerstiev - nastavenie jednotných a (transparentných) pravidiel poskytovania sociálnych služieb zo strany samosprávy so zvýšením spoluzodpovednosti prijímateľov sociálnych služieb za riešenie ich problémov - tvorba stratégií/koncepcií na riešenie jednotlivých okruhov problémov v spolupráci s ďalšími subjektmi - monitorovanie potrieb obyvateľov a 	<ul style="list-style-type: none"> - demografický vývoj starnutie populácie - nárast chudoby - nezamestnanosť, následná zhoršená finančná situácia obyvateľov - nestabilná legislatíva - nestabilné a nedostatočné financovanie sociálnych služieb - nárast počtu detí so zdravotným postihnutím, s poruchami správania a špeciálnymi výchovnými potrebami - cenovo neprístupné služby v porovnaní s príjmom niektorých skupín - pretrvávajúca bariérovosť vo vzťahu k občanom so ZP - povedomie spoločnosti – obyvatelia mesta necítia potrebu reagovať na fungovanie a riešenie sociálnych služieb v meste, pokiaľ sa ich to priamo netýka - odliv odborných personálnych kapacít do zahraničia z dôvodu ich nízkeho finančného ohodnotenia - nedostatočná informovanosť prijímateľov sociálnych služieb, nízke právne povedomie - zneužívanie sociálnych výhod niektorými občanmi, pasivita niektorých prijímateľov

<p>komunit</p> <ul style="list-style-type: none">- podpora komunitných aktivít v jednotlivých častiach mesta, posilňovanie občianskej zodpovednosti, využitie potenciálu komunity- rozvoj koordinovaného dobrovoľníctva programové obdobie 2019 – 2023, možnosť financovania projektov v sociálnej oblasti z EŠIF- skvalitňovanie poskytovania informácií pre širokú verejnosť o dostupnosti sociálnych služieb	<p>sociálnych služieb</p> <ul style="list-style-type: none">- nezáujem niektorých subjektov o spoluprácu, strach z konkurencie- negatívne dôsledky nezodpovedného správania sa závislých klientov (zadlženosť, šírenie chorôb a pod.)
---	--

4. Stratégia rozvoja sociálnych služieb v meste Nová Baňa

Z vykonanej analýzy vyplynulo, že za najsilnejšie stránky sociálnych služieb sa považuje najmä adresnosť a efektívnosť poskytovania sociálnych služieb a dostatočne vytvorené podmienky pre zotrvanie občanov v prirodzenom (domácom) sociálnom prostredí. Za najslabšie stránky sociálnych služieb považujeme chýbajúce zariadenia sociálnych služieb, nedostatok sociálnych bytov pre sociálne odkázaných občanov a nedostatočnú informovanosť o ponuke sociálnych služieb. Medzi príležitosti v oblasti sociálnych služieb zaraďujeme možnosť získavania finančných prostriedkov z grantových programov, štrukturálnych fondov EÚ a iných zdrojov ako aj rozvoj nových foriem sociálnych služieb. K najzávažnejším ohrozeniam podľa analýzy patrí nepriaznivý demografický vývoj, starnutie populácie a nárast počtu osôb s ťažkým zdravotným postihnutím ako aj zvyšovanie počtu obyvateľov v sociálnej núdzi. V budúcnosti bude potrebné navýšiť finančné prostriedky v rozpočte mesta, nakoľko je predpoklad zvyšovania žiadateľov o poskytovanie sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb a opatrovateľskej služby. Mesto Nová Baňa by malo do budúcnosti zvážiť i potrebu zriadenia denného stacionára pre seniorov a ľudí so zdravotným postihnutím a nízkoprahového denného zariadenia pre deti a rodinu. Ako vyplýva z analýzy, nedostatkové sú najmä pobytové zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby. Vzhľadom na ekonomickú situáciu obyvateľstva a nemožnosť vlastným pričinením si nadobudnúť bývanie, narastá počet občanov bez prístrešia, ktorým bude nevyhnutné poskytnúť pomoc formou sociálnych služieb (nocľaháreň, útulok, nízkoštandardné byty). Na základe vyššie uvedených slabých, silných stránok, príležitostí, ohrození a disparít v oblasti sociálnych služieb a na základe zriaďovateľských pôsobností v zmysle zákona o sociálnych službách boli navrhnuté nasledovné ciele rozvoja sociálnych služieb v meste Nová Baňa.

4.1. URČENIE CIEĽOV A PRIORÍT ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A ČASOVÝ PLÁN REALIZÁCIE

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb predstavujú súhrn identifikovaných potrieb cieľových skupín, zahŕňajú kvantitatívne výstupy analýzy súčasného demografického stavu a predpokladov vývoja, ako určitý model riešenia problémov súčasného stavu a jeho následkov v oblasti sociálnych služieb. Podľa vykonaného dotazníkového prieskumu ako aj výsledkov demografických údajov je jednou z najviac kritických oblastí v meste nezamestnanosť, s ktorou je spojená celá paleta sociálnych problémov. V nasledujúcej časti uvádzame určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb, ako aj časový plán realizácie KPSS.

Hlavná priorita komunitného plánu:

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych služieb poskytovaných v meste. Dbat' o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta.

Priorita č. 1:

SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SITUÁCIE Z DÔVODU ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA, NEPRIAZNIVÉHO ZDRAVOTNÉHO STAVU ALEBO Z DÔVODU DOVRŠENIA DÔCHODKOVÉHO VEKU

A: ROZVOJ POBYTOVÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB - pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek

CIEĽ č. 1	Doplniť štruktúru sociálnych zariadení a služieb
Opatrenie: Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zriadiť /vybudovať/ zariadenie sociálnych služieb Denný stacionár Zvýšenie dostupnosti služieb pre občanov, ktorí sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby. Zabezpečiť poskytovanie sociálnej služby v dennom stacionári, v ktorom sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, stravovanie, zabezpečuje sa pracovná terapia, záujmová činnosť. Denný stacionár je opatrovateľská služba v zariadení s denným pobytom, poskytovaná fyzickým osobám, ktorí žijú v rodinách s ekonomicky aktívnymi príslušníkmi rodiny, ktorí im nemôžu poskytnúť celodennú starostlivosť, ale nechcú ich umiestniť v zariadení sociálnych služieb, resp. čakajú v poradovníku na umiestnenie do

zariadení sociálnych služieb.

Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa, MPSVaR
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	2019-2023 trvale

CIEĽ č. 2	Podporovať neverejných poskytovateľov sociálnych služieb , ktorí pôsobia na území mesta Nová Baňa
Opatrenie:	Pokračovať v spolupráci DSS ktoré pôsobí na území mesta Nová Baňa ktoré prevádzkuje a zabezpečuje sociálnu službu v Zariadeniach opatrovateľskej služby a v Zariadení pre seniorov
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zabezpečiť poskytovanie starostlivosti osobe s nepriaznivým zdravotným stavom, ktorej poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti nerieši sociálnu situáciu. Zabezpečiť poskytovanie sociálnej služby fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a má najmenej IV. stupeň odkázanosti podľa osobitného predpisu alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.
Zdroje financovania	v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách sociálnu službu financuje MPSVaR
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	2019-2023 trvale

B: PODPORA ZOTRVANIA OBČANOV V PRIRODZENOM PROSTREDÍ ROZVOJOM TERÉNNYCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

CIEĽ č. 1	OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA Zabezpečiť plnohodnotný život seniorov a handicapovaných občanov mesta v domácom prostredí Zabezpečiť pre zdravotne postihnutých dostatočne, cenovo dostupné a kvalitné sociálne služby umožňujúce im prežiť napriek zdravotnému hendikepu plnohodnotný život Opatrenie Udržanie súčasného rozsahu opatrovateľskej služby a sústavne zvyšovať jej kvalitu a dostupnosť.
Opatrenie:	Zabezpečenie dostatočnej kapacity opatrovateľskej služby vzhľadom na potreby občanov, podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí .
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Vzhľadom na nedostatkovosť tejto služby a na demografický vývoj populácie je potrebné plánovať posilnenie kapacity kvalitnej opatrovateľskej služby. Táto služba umožňuje občanovi zotrvať čo najdlhšie v prirodzenom prostredí. Zo strany občanov je výrazný dopyt po terénnej sociálnej službe v prirodzenom rodinnom prostredí. V rozpočte mesta Nová Baňa každoročne navýšiť objem finančných prostriedkov na zabezpečenie poskytovania opatrovateľskej služby Verejne prezentovať činnosť opatrovateľskej služby v záujme šírenia dobrého mena.
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	2019-2023 trvale

CIEĽ č. 2	Podporovať neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí pôsobia na území mesta Nová Baňa
Opatrenie:	Zabezpečenie prepravnej služby pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zabezpečiť fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu po rovine alebo po schodoch a obmedzenou schopnosťou orientácie, prepravnú službu prostredníctvom neverejného poskytovateľa.

Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	2019-2023 trvale

Priorita č. 2:

SOCIÁLNE SLUŽBY NA ZABEZPEČENIE NEVYHNUTNÝCH PODMIENOK NA USPOKOJOVANIE ZÁKLADNÝCH SLUŽIEB ŽIVOTNÝCH POTRIEB

CIEĽ č. 1	Podporovať neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí pôsobia na území mesta
Opatrenie:	Pomoc ľuďom v hmotnej núdzi
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zabezpečiť fyzickej osobe ktorá sa ocitla nepriaznivej životnej situácii pomoc a to buď formou finančnej pomoci, alebo materiálnej.
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	2019-2023 trvale

Priorita č. 3:

SOCIÁLNE SLUŽBY NA PODPORU RODINY S DEŤMI

CIEĽ č. 1	Vytvorenie podmienok na stretávanie sa rodín s deťmi
Opatrenie:	Zriadiť a prevádzkovať centrum pre rodinu
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zabezpečiť poskytovanie sociálnej služby počas dňa osobe alebo rodine, ktorá je ohrozená sociálnym vylúčením alebo má obmedzenú schopnosť sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre svoje životné návyky a spôsob života. Zabezpečiť prostredníctvom nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu poskytovanie sociálneho poradenstva a pomoc pri uplatňovaní práv a právom

chránených záujmov, zároveň im poskytnúť nevyhnutné ošatenie a obuv a zabezpečiť im záujmovú činnosť.

Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	2019-2023 trvale

Priorita č. 4

STAROSTLIVOSŤ O SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉ SKUPINY OBČANOV MESTA

CIEĽ č. 1	Okamžitá pomoc občanom mesta v hmotnej a sociálnej núdzi
Opatrenie:	Zabezpečiť finančnú pomoc na zmiernenie hmotnej a sociálnej núdze obyvateľom mesta Nová Baňa
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Poskytovať jednorazové finančné dávky (jednorazovú dávku v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku sociálnej pomoci) pre občanov v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, najmä na úhradu mimoriadnych výdavkov v zmysle zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi.
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	2019-2023 trvale

CIEĽ č. 2	Pomoc občanom v náhlej núdzi
Opatrenie:	Okamžitá pomoc občanom v ich náhlej núdzi /pri živeľnej pohrome alebo inej mimoriadnej udalosti/
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zabezpečiť a poskytnúť nájomné za prenájom /budov, priestorov, objektov a bytov/ obyvateľom mesta, ktorí potrebujú nevyhnutnú okamžitú pomoc v ich náhlej núdzi, spôsobenej živeľnou pohromou, požiarom, ekologickou alebo priemyselnou haváriou alebo inou podobnou udalosťou. Predmetná povinnosť vyplýva: - v zmysle § 3 ods. 4 zákona č. 369/1990Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov/obec je povinná poskytovať obyvateľom obce nevyhnutnú okamžitú pomoc v jeho náhlej núdzi spôsobenej živeľnou pohromou, haváriou alebo inou podobnou udalosťou, najmä zabezpečiť im prístrešie, stravu alebo inú materiálnu pomoc, napr. poskytnutím nájomného za prenájom budov, priestorov, objektov a bytov/. - v zmysle § 2 a § 80 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní /živnostenský zákon/ v znení neskorších predpisov

Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	2019-2023 trvale

Priorita č. 5:

RIEŠENIE PROBLÉMOV MARGINALIZOVANEJ RÓMSKEJ KOMUNITY

CIEĽ č. 1	Rozvoj terénnej sociálnej služby
Opatrenie:	Podpora sociálnej práce v marginalizovanej rómskej komunite formou terénnych sociálnych pracovníkov
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zaviesť sociálnu prácu ako samostatnú formu terénnej sociálnej služby zameranú na sociálny monitoring a prevenciu, nové formy sociálnej práce
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa MsÚ Nová Baňa - projektový manažér Európsky sociálny fond
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne Spolupráca: MPSVaR, Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity, Poradca predsedu NSK pre riešenie problémov rómskych komunít
Termín	2019-2023 trvale

CIEĽ č. 2	Podporiť zvyšovanie kvality výchovy a vzdelávania Podporiť školské a predškolské vzdelávanie a dochádzku rómskych detí do školy Rozšíriť prístup rómskych detí k vzdelaniu
Opatrenie:	Zvýšenie vzdelanostnej úrovne rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Zvyšovanie hodnoty vzdelávania Rómov, podporiť školské a mimoškolské vzdelávanie ako aj dochádzku rómskych detí do školy
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zabezpečiť účasť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia na vzdelávaní zlepšiť školské výsledky i dochádzku rómskych detí do školy, ako i odstrániť záškoláctvo v spolupráci so Spojenou školou
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa MsÚ Nová Baňa - projektový manažér Európsky sociálny fond
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne

Spolupráca: MPSVaR, Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity,
Poradca predsedu NSK pre riešenie problémov rómskych komunít

Termín 2019-2023 trvale

Priorita č. 6:

ZLEPŠIŤ INFORMOVANOSŤ OBČANOV V SOCIÁLNEJ OBLASTI

CIEĽ č. 1	Pomoc občanom pri získavaní základných informácií v oblasti poskytovania sociálnych služieb
Opatrenie:	Vytvorenie systému zabezpečenia informovanosti občana o sociálnych a s nimi súvisiacich službách
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zvýšiť úroveň informovanosti o sociálnych službách v meste a o aktivitách mesta v sociálnej oblasti: 1. Propagácia sociálnych služieb prostredníctvom internetu (webovej stránky mesta Nová Baňa
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	2019-2023 trvale

Priorita č. 7:

PODPORA VZNIKU NOVÝCH SLUŽIEB - (SOCIÁLNYCH PODNIKOV, CHRÁNENÝCH DIELNÍ, CHRÁNENÉHO BÝVANIA, DENNÉHO STACIONÁRA)

CIEĽ č. 1	Doplniť štruktúru sociálnych zariadení a služieb /pre ťažko postihnutých občanov
Opatrenie:	Podporiť vytváranie chránených dielní, chráneného bývania a denného stacionára pre zdravotne ťažko postihnutých občanov
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Podporovať vytvorenie sociálneho komplexu pre zdravotne postihnutých občanov, ktorý im zabezpečí v maximálnej miere čo najplnohodnotnejší život, integráciu do spoločnosti, s možnosťou pracovného uplatnenia, osamostatnenia sa aj v oblasti bývania, zabezpečenia určitej finančnej sebestačnosti.
Zdroje financovania	- príspevok na zriadenie chránenej dielne a na ich zachovanie (ÚPSVaR) - regionálne operačné programy – projekty - sponzori - zákon č. 5/2004 Z.z. o službách v zamestnanosti
Zodpovednosť	

Termín 2019-2023 trvale

4.2 . ZÁVER A SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Subjekt ktorý vykoná kontrolu	Periodicita kontroly	Spôsob vykonania kontroly
široká verejnosť	v priebehu platnosti KPSS 2019-2023	Zverejnenie KPSS na webovej stránke mesta, vytvorenie možnosti kontroly plnenia cieľov a priorít širokou verejnosťou pripomienkovaním e-mailom, osobne na MsÚ alebo písomne - poštou
Sociálna komisia pri Msz v Novej Bani	vždy k 31.12. kalendárneho roka v priebehu platnosti KPSS	Spracovanie normatívnej správy o plnení KPSS podklady poskytnú sociálni pracovníci mesta
Mestské zastupiteľstvo	vždy k 31.12. kalendárneho roka v priebehu platnosti KPSS	Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená informatívna správa o plnení KPSS

Závery z procesu komunitného plánovania sociálnych služieb

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb nie je len samotný výstup v podobe strategického dokumentu, ktorý určuje víziu a smerovanie v oblasti rozvoja sociálnych služieb. Nemenej dôležitým sa stal samotný proces komunitného plánovania so zapojením kľúčových aktérov, vďaka ktorému bol vytvorený základ pre tvorbu partnerstiev zameraných na rozvoj sociálnych služieb, spoločné riešenie problémov a podporu rozvojového potenciálu komunity.

Najdôležitejšie prínosy z procesu komunitného plánovania sociálnych služieb na území mesta Nová Baňa boli premietnuté do samotného KPSS, a to nasledovne:

1. Holistický prístup pri riešení sociálnych problémov klientov – uvedomenie si potreby riešiť sociálne problémy občanov nielen rezortne, ale integrálne v nadväznosti na ďalšie oblasti života, ktoré však zásadným spôsobom ovplyvňujú potrebu sociálnych služieb, rozsah a dĺžku ich využívania – najmä bývanie, práca, zdravie, vzdelanie.

Do KPSS sa prirodzene premietli aj tieto oblasti v takej miere, v akej súvisia priamo s napĺňaním stanovených priorít.

2. Poznanie skutočných potrieb komunity – bez zmapovania cieľových skupín KPSS a pravidelného monitoringu ich potrieb nie je možné zabezpečiť adekvátne sociálne služby. Tento predpoklad sa opiera o hlavnú myšlienku komunitného plánovania: „*Skôr, ako o ľuďoch rozhodneš, poraď sa s nimi.*“

Zmapovanie uvedených cieľových skupín a monitoring ich potrieb boli zaradené medzi aktivity KPSS.

3. Budovanie partnerstiev na miestnej úrovni – spolupráca v partnerstve je základným predpokladom komunitného plánovania a úspešnej realizácie KPSS.

Potreba sieťovať poskytovateľov sociálnych služieb pôsobiacich na území mesta a vytvárať stabilné partnerstvá s cieľom koncentrovať ľudský, materiálny a finančný potenciál, deliť sa o informácie a hľadať riešenia sociálnych problémov obyvateľov boli zadefinované ako dôležité priority KPSS.

4. Koordinácia implementácie KPSS – Samotná realizácia KPSS je dlhodobý a náročný proces, ktorý predpokladá participáciu všetkých partnerov, implementáciu konkrétnych aktivít, ich monitoring a vyhodnocovanie. Koordinácia celého procesu je jednou zo základných podmienok úspešnosti celého procesu.

5. Nastavenie jednotných pravidiel pri poskytovaní sociálnych služieb – V kontexte s prioritami v oblasti rozvoja sociálnych služieb a identifikovanými potrebami komunity vznikla potreba prehodnotiť existujúce služby poskytované samosprávou.

Nastavenie transparentných pravidiel poskytovania sociálnych služieb s ohľadom na početnosť potenciálnych klientov bolo zaradené medzi aktivity KPSS.

6. Zvýšenie zodpovednosti klienta za riešenie svojej sociálnej situácie – v prípade bezplatne poskytovaných sociálnych služieb sa klient môže stať iba ich pasívnym poberateľom, bez záujmu zaktivizovať sa.

Pri nastavovaní pravidiel poskytovania sociálnych služieb zohľadniť adekvátne finančnú participáciu klienta, odstupňovať úroveň poskytovaných služieb tak, aby bol klient motivovaný pracovať na sebe a posúvať sa k sebestačnosti, v najväčšej možnej miere.

7. Dôležitosť podpory komunitného rozvoja – komunitný rozvoj bol identifikovaný ako dôležitá oblasť s priamym vplyvom na mobilizáciu potenciálu komunity a s tým spojenú schopnosť jednotlivcov a skupín riešiť svoje sociálne problémy svojpomocne.

Vytvorenie novej oblasti v rámci KPSS – Komunitný rozvoj.